

REFERAT |SØG| Eldrerådet (2012-2019) d. 04-11-2013

Møtedato Mandag d. 04. november 2013 kl. 10:00

Møtested Søgne

Indholdsfortegnelse

- Forside Eldrerådet 04.11.2013.....	3
- Saksliste Eldrerådet 04.11.2013.....	5
PS 4813 Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013.....	7
PS 4913 Referatsaker november 2013.....	15
PS 5013 Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014.....	17
PS 5113 Eventuelt november 2013.....	21
RS 6613 Stengte Maries Kafe uten varsel - artikkel på n247.no 7.10.2013.....	23
RS 6713 Nå blir det rabatt på dobbeltrom - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013.....	25
RS 6813 Forlater ham aldri - artikkel i Aftenposten 12.10.2013.....	27
RS 6913 Demente blomstrer i møte med barn - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013.....	33
RS 7013 Eldre fotgjengere utsatte i trafikken - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013.....	35
RS 7113 Møteinnkalling 21.10.13 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder.....	37
RS 7213 Møteprotokoll 21.10.13 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder.....	55
RS 7313 Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgsenter.....	64
RS 7413 VS til Eldreråds leder og sekretær.....	67
RS 7513 Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral.....	73
Z Forslag til protokoll etter møtet 4.11.2013.....	77
Z Forslag til protokoll etter møtet i eldrerådet 4 11 2013.....	86

Punkt 1: - Forside Eldrerådet 04.11.2013

SØGNE KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg: Eldrerådet
Møtested: Søgne rådhus, Kommunestyresalen
Dato: 4.11.2013
Tid: 10:00

Forfall meldes til utvalgssekretær Bror Skrede, bror.skrede@sogne.kommune.no eller 476 04 499, som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Reprenterer
Kai Gjertsen	Nestleder	H
Björg Bjørsvik	Medlem	Uavhengig
Torhild Hortemo	Medlem	
Berg Larsen	Medlem	
Arvid Abrahamsen	Leder	

Søgne 28.10.2013

Arvid Abrahamsen (sign.)
Leder

Bror Olav Andreas Skrede (sign.)
Utvalgssekretær

Punkt 2: - Sakliste Eldrerådet 04.11.2013

Saksnr	Innhold	U.off.
PS 48/13	Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013	
PS 49/13	Referatsaker november 2013	
RS 66/13	"Stengte Maries Kafe uten varsel" - artikkel på n247.no 7.10.2013	
RS 67/13	"Nå blir det rabatt på dobbeltrom" - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013	
RS 68/13	"Forlater ham aldri" - artikkel i Aftenposten 12.10.2013	
RS 69/13	"Demente blomstrer i møte med barn" - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013	
RS 70/13	"Eldre fotgjengere utsatte i trafikken" - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013	
RS 71/13	Møteinnkalling 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	
RS 72/13	Møteprotokoll 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	
RS 73/13	Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgsenter	
RS 74/13	VS: til Eldreråds leder og sekretær	
RS 75/13	Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral	
PS 50/13	Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014	
PS 51/13	Eventuelt november 2013	

**Punkt 3: PS 4813 Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet
30.9.2013**

Saksframlegg

Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 30.9.2013.

Vedlegg

- 1 Forslag til protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013

Møteprotokoll

Utvalg: Eldrerådet
Møtested: Kommunestyresalen, Søgne rådhus
Dato: 30.9.2013
Tid: 10:00

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Reprenterer
Kai Gjertsen	Nestleder	H
Björg Bjørsvik	Medlem	Uavhengig
Torhild Hortemo	Medlem	
Berg Larsen	Medlem	

Forfall faste medlemmer:

Navn	Funksjon	Reprenterer
Arvid Abrahamsen	LEDER	

Varamedlemmer som møtte:

Navn	Møtte for	Reprenterer
John Schaldemose	Arvid Abrahamsen	

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bror Olav Andreas Skrede	Rådgiver/utvalgssekretær

Av fem medlemmer møtte fem. For Arvid Abrahamsen møtte John Schaldemose.

Underskrift:

Vi bekrefter med våre underskrifter at protokollen er ført i samsvar med det som ble bestemt i møtet.

Kai Gjertsen
(Nestleder)

Bror O.A. Skrede
Utvalgssekretær

Saksnr	Innhold	U.off.
PS 43/13	Godkjenning av protokoll etter møtet 2.9.2013	
PS 44/13	Referatsaker oktober 2013	
RS 59/13	Delegert vedtak - Offentlig ettersyn av reguleringsplan for Gamle Lundevei	
RS 60/13	Vedrørende spørsmål om redegjørelse til Eldrerådet om fastlegers mulighet til saksbehandling av søknader	
RS 61/13	Redegjørelse vedr. Maries kafe - forespørsel fra eldrerådet	
RS 62/13	Lyttevennkonferanse 11. oktober, Universitetet i Agder	
RS 63/13	Protokoll 12.09.13- Fylkeseldrerådet	
RS 64/13	Varsler utgiftsbombe innen helse og sosial: Artikkel fra Fædrelandsvennen 21.9.2013	
RS 65/13	Stort flertall av eldre er fornøyd med hjemmetjenesten: Artikkel i Aftenposten 14.9.2013	
PS 45/13	Høring - Forslag til forskriftsendring - krav om lokalpolitisk behandling av kvalitetskrav i helse- og omsorgstjenesten	
PS 46/13	Revidert plan for Habilitering og Rehabilitering 2013 - 2016	
PS 47/13	Eventuelt oktober 2013	

PS 43/13 Godkjenning av protokoll etter møtet 2.9.2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 2.9.2013.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 30.9.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Ingen merknader.

Vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 2.9.2013.

PS 44/13 Referatsaker oktober 2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 30.9.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Angående RS 59/13: Eldrerådet registrerer at informasjon om offentlig ettersyn av reguleringsplanen for Gamle Lundevei er meldt opp som referatsak. Det forutsettes at planen blir meldt opp til politisk behandling i rådet på et senere tidspunkt. Eldrerådet er, blant annet, bekymret for at parkeringsmuligheter i forhold til kirka forsvinner ved en omregulering. Dette bør tas hensyn til.

Angående RS 60/13: Eldrerådet mener at fastlegens uttalelse bør veie tungt i de ulike vurderinger, og i tvilstilfeller, bør fastlegen kalles inn til samtale. Eldrerådet ber om at dette tas opp til politisk behandling.

Angående RS 61/13: Eldrerådet ber om at administrasjonen ser på muligheten for at andre aktører kan ta over driften av kjøkkenet/Maries Kafé, for slik å sikre et bedre tilbud.

Ellers ingen merknader.

Vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

RS 59/13 Delegert vedtak - Offentlig ettersyn av reguleringsplan for Gamle Lundevei

RS 60/13 Vedrørende spørsmål om redegjøresle til Eldrerådet om fastlegers mulighet til saksbehandling av søknader

RS 61/13 Redegjørelse vedr. Maries kafe - forespørsel fra eldrerådet

RS 62/13 Lyttevennkonferanse 11. oktober, Universitetet i Agder

RS 63/13 Protokoll 12.09.13- Fylkeseldrerådet

RS 64/13 Varsler utgiftsbombe innen helse og sosial: Artikkel fra Fædrelandsvennen 21.9.2013

RS 65/13 Stort flertall av eldre er fornøyd med hjemmetjenesten: Artikkel i Aftenposten 14.9.2013

PS 45/13 Høring - Forslag til forskriftsendring - krav om lokalpolitisk behandling av kvalitetskrav i helse- og omsorgstjenesten

Rådmannens forslag til vedtak:

Det foretas ingen særskilt høringsuttalelse fra Søgne kommune.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 30.9.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Eldrerådet tar endringene til orientering, men forutsetter at lokale behandlinger av kvalitetskrav i forbindelse med saker som berører eldre, blir lagt frem til behandling i eldrerådet, jf. «Forskriftsendringen vil først og fremst innebære at det innføres et krav om lokalpolitisk behandling av kvalitetskrav knyttet til deler av kommunens helse- og omsorgstjeneste.»

Ellers ingen merknader.

Innstilling:

Det foretas ingen særskilt høringsuttalelse fra Søgne kommune.

PS 46/13 Revidert plan for Habilitering og Rehabilitering 2013 - 2016

Rådmannens forslag til vedtak:

Revidert plan for habilitering og rehabilitering for Søgne kommune 2013 – 2016 vedtas.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 30.9.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Ingen merknader.

Innstilling:

Revidert plan for habilitering og rehabilitering for Søgne kommune 2013 – 2016 vedtas.

PS 47/13 Eventuelt oktober 2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Saksprotokoll i Eldrerådet - 30.9.2013

Behandling:

Eldrerådet ønsker å få en oversikt for første halvår 2013 over følgende i forbindelse med habilitering/rehabilitering:

- Hvor mange søknader ble mottatt?
- Hvor mange søknader ble avslått?
- Hvor lang behandlingstid går det til innvilgede søknader?
- Hvordan fordeler søkerne seg aldersmessig?
- Hvordan fordeler søknadene seg mellom hjemmeboende/beboere på institusjon?
- Hvordan er bruken av terapibassenget?

Punkt 4: PS 4913 Referatsaker november 2013

Saksframlegg

Referatsaker november 2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

Punkt 5: PS 5013 Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014

Saksframlegg

Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
50/13	Eldrerådet	04.11.2013
	Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	
	Plan- og miljøutvalget	06.11.2013
	Administrasjonsutvalget	
	Tjenesteutvalget	
	Formannskapet	

Rådmannens forslag til vedtak:

Vårhalvåret 2014 holder administrasjonsutvalget, barne- og ungdomsrådet, eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget, formannskapet og kommunestyret følgende møter:

JANUAR

Mandag 06.01.14 : Eldrerådet (*Møtet avlyses hvis få saker*)
Tirsdag 07.01.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (*Møtet avlyses hvis få saker*)
Onsdag 08.01.14 : Plan- og miljøutvalget
Tirsdag 14.01.14 : Administrasjonsutvalget (*Møtet avlyses hvis få saker*)
Onsdag 15.01.14 : Tjenesteutvalget (*Møtet avlyses hvis få saker*)
Onsdag 22.01.14 : Formannskapet
Onsdag 29.01.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 30.01.14 : Kommunestyret

FEBRUAR

Mandag 03.02.14 : Eldrerådet
Tirsdag 04.02.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Tirs-ons.04-05.02.14 : Samling for formannskapet
Onsdag 06.02.14 : Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 11.02.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.02.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 19.02.14 : Formannskapet
Mandag 24.03.14 : Eldrerådet
Tirsdag 25.03.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 26.02.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.02.14 : Kommunestyret

MARS

Tirsdag 11.03.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.03.14 : Tjenesteutvalget
Tirsdag 19.03.14 : Formannskapet
Onsdag 26.03.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.03.14 : Kommunestyret
Mandag 31.03.14 : Eldrerådet

APRIL

Tirsdag 01.04.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 02.04.14 : Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 08.04.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 09.04.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 23.04.14 : Formannskapet
Torsdag 24.04.14 : Kommunestyret
Mandag 28.04.14 : Eldrerådet
Tirsdag 29.04.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 30.04.14 : Plan- og miljøutvalget

MAI

Tirsdag 06.05.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 07.05.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 14.05.14 : Formannskapet (*fellesmøte med formannskapet i Songdalen kommune*)
Onsdag 21.05.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 22.05.14 : Kommunestyret
Mandag 26.05.14 : Eldrerådet
Tirsdag 27.05.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 28.05.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

JUNI

Tirsdag 03.06.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 04.06.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 11.06.14 : Formannskapet
Onsdag 18.06.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 19.06.14 : Kommunestyret

Administrasjonsutvalgets møter settes ordinært tirsdager kl 09.00.

Tjenesteutvalgets og plan- og miljøutvalgets møter settes ordinært onsdager kl 09.00.

Formannskapets møter settes ordinært onsdager kl 09.00.

Kommunestyrets møter settes ordinært torsdager kl 17.30.

Eldrerådets møter settes ordinært til mandager kl 10.00. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes møter settes ordinært til tirsdager kl 13.30.

Møter i Søgne barne- og ungdomsråd settet ordinært til onsdager kl 13.00

Til orientering avvikles vinterferie i uke 40, og siste skoledag før sommerferien er torsdag 19. juni.

Møtested vil ordinært være kommunestyresalen.

Bakgrunn for saken:

Det skal fastsettes møtedager for vårhalvåret 2014 for administrasjonsutvalg, eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalg, plan- og miljøutvalg, formannskap og kommunestyre.

Saksutredning:

Det fremlagte forslaget innebærer møtehyppighet en gang pr. måned for kommunestyre, eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalg og formannskapet. Det er satt opp 7 møter i plan- og miljøutvalget. Det er lagt opp til 3 møter i Søgne barne- og ungdomsråd.

Til orientering avvikles vinterferie i uke 10, og siste skoledag er torsdag 19. juni 2014.

Punkt 6: PS 5113 Eventuelt november 2013

Søgne kommune

Arkiv: 062
Saksmappe: 2011/2940 -34425/2013
Saksbehandler: Bror Skrede
Dato: 28.10.2013

Saksframlegg

Eventuelt november 2013

**Punkt 7: RS 6613 Stengte Maries Kafe uten varsel - artikkel på n247.no
7.10.2013**

Jack Andersen (UAH) kaller søndagsstengningen av Maries Kafe for en skandale. (Foto: Nicolai Prebensen)

Stengte Maries Kafe uten varsel

Nicolai Prebensen
 07. oktober 2013
 15.58
 Recommend 1
 Send
 Tweet 0

18. august møtte brukerne av Maries Kafe på Søgne omsorgsenter stengt dør. I følge Jack Andersen (UAH) må dette være et ulovlig vedtak. Lørdag sendte han et brev til ordfører Åse R. Severinsen hvor han bad om en redegjørelse for stengningen. Brevet ble også sendt de politiske gruppeledere i formannskapet.

- Både brukere og politikere har kommet til meg og spurt om hva som er skjedd. Det er derfor jeg tar opp denne saken nå, sier Andersen. - Jeg vet at mange har benyttet seg av den søndagsåpne kafeen. Blant annet vet jeg at pårørende ofte benytter søndagen til å spise sammen med brukerne av omsorgsenteret. Der trist at dette tilbudet nå er borte, sier politikeren.

- Da vi i sin tid gikk inn for kafeen ble det bestemt at dette skulle være et "null" prosjekt. Jeg har både før og etter ferien bedt om en oversikt over økonomien, og har fått til svar fra rådmannen at dette var et tilbud vi burde ha på omsorgsenteret, sier Andersen til N247 mandag ettermiddag.

I brevet til ordføreren skriver Jack Andersen:

Så er denne nedlagt, uten at formannskapet er informert. Dette reagerer jeg på, dette er for lett, vi kan ikke la enhetsledere eller administrasjonen ta disse beslutningene uten at det foreligger et politisk vedtak på dette. Det kan jeg ikke se foreligger.

I brevet stiller også Andersen spørsmål ved at det plutselig nå var så lett å få oversikt over økonomien. *Slik jeg kan erindre, er dette forespurt utallige ganger de siste årene, med et svar om at dette går i fellesspotten, og er vanskelig å få oversikt på,* skriver Andersen.

Jack Andersen ønsker nå en redegjørelse i saken, og en åpen politisk diskusjon om hva som skal gjøres med dette tilbudet på omsorgsenteret.

Bruker av Maries Kafe, Ingebjørg Johansen er helt enig med Jack Andersen når vi treffer henne på kafeen mandag ettermiddag. - Det er mange her som snakker om dette med at kafeen plutselig ble stengt på søndagene uten at noen visste noe som helst, bortsett fra enn lapp på døra, sier hun. Andersen er enig, og kaller hele historien for en skandale.

Kommunalsjef helse- og omsorgsseksjonen Gustav Skretting, var ikke tilgjengelig pr. telefon mandag, men han svarte via E-post da N247 ba ham kommentere Andersens utspill:

"Det er nevnt i et av tiltakene under kommentarene til tertialrapporten for andre tertial som er til behandling i tj. utvalget den 9/10-13, sak 52/13, til institusjonstjeneste som lyder slik: "for å begrense merforbruket rapporteres det også innsparings tiltak. Dette omfatter blant annet søndagsstengning av kafeen, flytting av vaskeriet til Søgne omsorgsenter og generelt nøktern drift", skriver kommunalsjef Skretting

Sist oppdatert 08.10.2013 klokken 08.11 av Nicolai Prebensen

Eneste varsel om stengningen. (Foto: Nicolai Prebensen)

Maries kafe på Søgne omsorgsenter. (Foto: Nicolai Prebensen)

Punkt 8: RS 6713 Nå blir det rabatt på dobbeltrom - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013

Solveig Hermine Eriksen (100, t.v.) og Anne Marie «Maja» Larsen (99) ble ufrivillige samboere i to år. Det var deres historie som fikk Høyre til å foreslå at langtidsbeboere på sykehjem skal betale mindre for plassen. – Helt på sin plass, sier kvinnene, som fremdeles er gode venner, men nå på hvert sitt værelse. FOTO: FARTEIN RUDJORD

Anne Marie Larsen (99) og Solveig Hermine Eriksen (100) endrer rikspolitikken. De to delte rom på Ammerudhjemmet i to år. Nå lover den nye regjeringen avslag på prisen.

Nå blir det rabatt på dobbeltrom

NY REGJERING

TINE DOMMERUD

– Tenk at vi har gjort nytte for oss!

Solveig Hermine Eriksen tar venninnen Maja Larsen i hånden og smiler. De ble kjent med hverandre da de ufrivillig ble romkamerater på Ammerudhjemmet.

I to år lyttet de til hverandres snorking og oppdaget hverandres vaner – og uvaner. Hverken da eler nå klager de på det intime samboerskapet, men de er svært glade for omsider å ha fått hvert sitt værelse med seng, stol og nattbord.

For snart tre år siden fortalte Maja Larsen og Solveig Hermine Eriksen Aftenpostens lesere at de måtte dele et rom på 16 kvadratmeter til tross for at ti ministre de siste årene lovet enerom til alle. For de 16 kvadratmeterne måtte de betale like mye, selv om de måtte dele hver meter.

Historien grep Høyres nåværende nestleder Bent Høie, som umid-

delbart etter at han leste om de to eldre kvinnene, foreslo for Høyre å innføre reduksjon i egenfinansieringen. Nå har han fått den nye regjeringen med på forslaget om redusert betaling.

– Mange bor ufrivillig sammen med andre. Noen bor to personer på rom beregnet for én person. Sykehjemsbeboere betaler en stor andel av bokostnaden selv gjennom egenandel. Vi mener det er urimelig at en skal betale det samme om en får eget rom eller om en blir tvunget til å dele rom med fremmede, sier Bent Høie, helsepolitisk talsmann i Høyre.

Samboere mot sin vilje

Han er helt enig i intensjonen om at ingen skal bo på dobbeltrom.

– Vi ser dessverre at det ikke har latt seg gjøre å avskaffe alle. Det minste vi kan gjøre er å innføre redusert egenfinansiering for personer som blir lagt på dobbeltrom mot sin vilje på langtidsopphold, sier Bent Høie.

Han mener vi må ta innover oss at en sykehjems pasient i stor grad

betaler boutgiftene selv og at et rom på et sykehjem er en privatbobilig.

– Ingen hadde akseptert å få en fremmet inn i sitt hjem på denne måten, og i hvert fall ikke å måtte betale for det, sier han.

Helt enig

Maja Larsen og Solveig Hermine Eriksen synes også det er både rett og rimelig at man skal betale mindre for et dobbeltrom.

– Det virker logisk, sier de i kor. Like etter at Aftenposten besøkte Maja Larsen og Solveig Hermine Eriksen på Ammerudhjemmet januar 2011, fikk Maja Larsen enkeltrom. I et halvt år måtte Solveig Hermine Eriksen akseptere en ny romvenninne.

– For 90 år siden delte jeg rom med søsteren min på Tåsen. Så hadde jeg et langt og godt ekteskap med mannen min. Jeg hadde ikke trodd at jeg mot slutten av livet skulle måtte dele rom med en fremmed, sier hun.

Nå sitter begge kvinnene i brukerrådet på sykehjemmet. En

Bakgrunn

Aftenposten

Ni ulike helseministre har lovet enerom til alle eldre. I år deler fortsatt 2500 rom.

Aftenposten avdekket

► Januar 2011 startet Aftenposten en serie om eldreomsorg.

► Artikkelserien avdekket at det bodde flere enn 2500 dobbeltrom.

► Et av parene som ufrivillig bodde sammen var Maja Larsen og Solveig Hermine Henriksen.

► KS oppgir at det i dag er 93 prosent enkeltrom på sykehjem.

kampsak for de to som ble født på begynnelsen av 1900-tallet, har vært nettopp retten til å få bo på eget rom på sykehjemmet.

– Men vi hadde ikke trodd at vi skulle få innflytelse på Stortinget, humrer de.

tine.dommerud@aftenposten.no

– Prisavslag må ikke bli en sovepute

Områdedirektør Helge Eide i KS at sier de har ønsket en generell gjennomgåelse av betalingsordningene for pleie- og omsorgstjenester med sikte på forenkling og harmonisering.

93 prosent har enerom

– Personer på langtidsopphold som mot sin vilje bor på dobbeltrom vil neppe få de store konsekvensene for kommunenes økonomi. Eneromsandelen er jo på over 93 prosent i utgangspunktet, og det er jo grunn til å tro at blant dem som ikke er på enerom er det personer på korttidsopphold som dominerer, sier Eide.

Fornøyd

Informasjonssjef Christine Engelstad i Seniorsaken er glad for løftet fra de blåblå.

– Lovfestet rett til sykehjems plass når man trenger det, som Seniorsaken har kjempet for i 10 år, ser til vår store glede ut til å bli en realitet med den nye regjeringen. Når Bent Høie allerede nå, før ministerpostene er besatt, sørger for at de eldre får innfridd flere krav på en verdig alderdom er vi selvfølgelig veldig fornøyd med. Så får vi bare håpe at «prisavslaget» ikke blir en sovepute for politikerne som har lovet enerom til alle, sier hun.

Punkt 9: RS 6813 Forlater ham aldri - artikkel i Aftenposten 12.10.2013

Lørdag

Forlater ham aldri

Sigvald Tveit har Alzheimer, og kona Barbro ser ham forsvinne. Det sliter henne nesten ut.

Barbro Lindblom Tveit (67) passer på ektemannen nesten døgnet rundt. 41 000 andre gjør som henne. Før de selv blir syke.

«Jeg mister Sigvald litt hver dag, men gir ikke slipp på ham nå ...»

tekst Wenche Fuglehaug
foto Stig B. Hansen

–Jeg hjelper ham å holde fast i dagene og slipper ikke taket før jeg må, sier Barbro Lindblom Tveit.

Hun og ektemannen Sigvald Tveit (68) spiser frokost på kjøkkenet denne kjølige høstmorgenen i Oslo. De tar med seg kaffekoppen inn i stuen og setter seg i sofaen for å prate litt, slik de alltid gjør. Men Tveit er rastløs, etter noen minutter reiser han seg og vandrer frem og tilbake.

–Jeg skal på jobben, til Blindern, sier han.

Men det skal han ikke. Han setter seg ned og spiller piano. På veggen henger brudebildene tatt av paret etter vielsen i Søgne kirke 28. januar 1967. Her henger familiebilder, kunst, sølv- og gullplater som mannen i huset på Røa har vunnet. Komponisten er kjent for sine verker. Alt fra kirkemusikk til barnelåter fra *Sesam Stasjon* og *Portveien*. Sigvald Tveit har norgesrekord i antall registrerte verker i TONO og var også vitenskapsmann, en populær og anerkjent foreleser på Universitetet.

–Jeg skal på jobben, til Blindern, gjen-

tar han.
Men det skal han ikke. En bil svinger inn på tunet foran huset for å ta ham med til Grønn omsorg, dagtilbudet Kirkens Bymisjon og Oslo kommune har på Skjervan gård i Maridalen.

De neste pasientene

71 000 mennesker lider av en form for demens. 41 000 av dem bør hjemme, takket være omsorgen fra sin kjæreste. Men omsorgen har sin pris; alle undersøkelser viser at ektefellene glemmer seg selv og egne behov. De står selv i fare for å bli pasienter.

–Jeg ble syk og utslitt, spesielt før høytider da mye skulle ordnes. Jeg hadde ingen lukt, ingen smak og måtte bare legge

meg ned, sier Barbro Lindblom Tveit.

Den glemte gruppen

Sigvald Tveit har Alzheimer, den vanligste av demenssykdommene. Demens kalles ofte for den sykdommen der pårørende lider like mye, om ikke mer, enn den syke.

–Jeg kaller ektefellene den glemte gruppen, de neste pasientene. De står på til de stuper, og det er tragisk, sier Stein Husebø, overlege og daglig leder ved Verdighetssenteret i Bergen.

Høgskolelektor Bente Nordtug ved Høgskolen i Nord-Trøndelag gjorde i 2011 en doktorgradsstudie om temaet.

–Hennes forskning viser at seks av ti pårørende har tegn på utbrenthet eller depresjon, sier Lisbet Rugtvedt, generalsekretær i Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Det som gjør ektefeller og partnere syke, forteller hun og Stein Husebø, er at de aldri får sluppet helt av. De får ikke reist på ferie, de blir fullstendig bundet og isolert. De utvikler angst og føler en stor sorg over å se sin kjære endre adferd og miste hukommelsen, ofte også språket.

Sparer rike Norge

41 000 eldre ektefeller og partnere tar på seg fulltidsjobben som omsorgspersoner

«Jeg kaller ektefellene den glemte gruppen, de neste pasientene. De står på til de stuper, og det er tragisk.»

Stein Husebø, overlege og daglig leder ved Verdighetssenteret i Bergen

24 timer i døgnet for sine syke. Samtidig som de sliter seg ut, sparer de rike Norge for enorme kostnader. Ingen vet eksakt hvor mye.

–Det finnes ikke norsk forskning som belyser temaet. Men vi er i ferd med å gjennomføre en stor studie som skal være ferdig i 2015. Den vil gi svar på blant annet kostnadene samfunnet har og hva pårørendes innsats er verd i kroner og øre, sier Geir Selbæk, fag- og forsknings-sjef ved Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse.

En sykehjemsplass er beregnet til å koste nesten én million kroner å drifte årlig. Det bekrefter Chriss Madsen, spesialrådgiver i Kommunesektorens Organisasjon.

Summen får Stein Husebø til å forsøke seg på et regnestykke:

–Hvis 10 000 pårørende holder den syke hjemme ett ekstra år som alternativ til sykehjemsplass, spares samfunnet for 10 milliarder kroner årlig. Hadde staten gitt de pårørende 350 000 kroner i årlig omsorgslønn, ville de likevel spart samfunnet for seks-syv milliarder kroner. Det er store summer det handler om.

Han mener Norge bør ha råd og verdighet nok til å innføre statlig garantert omsorgslønn til pårørende når behovet er der. Det gjør for eksempel Tyskland.

–De som gir omsorg til en dement i hjemmet, trenger lønn, avlastning og regelmessig oppfølging. De gjør en kjempejobb som samfunnet ikke verdsetter.

37 400 uten tilbud

Nasjonalforeningen for folkehelsen sier det ikke finnes noen oversikt over hvor mange demente som står på venteliste for å få sykehjemsplass eller andre tilbud.

–Vi antar at det ikke er uvanlig å gi hjemmetjenester til mennesker som burde hatt en sykehjemsplass på grunn av mangel på plasser. Vi vet også at kun 9 prosent hadde dagtilbud ved siste kartlegging, i 2011, sier Lisbet Rugtvedt.

9 prosent utgjør 3600 demente. 37 400 demente har ikke engang et dagtilbud slik at ektefellen eller partneren får seg noen få pustepauser i hverdagen.

–Pårørende forteller om saksbehandlere som i mange tilfeller sier det ikke er noe poeng å søke, fordi det ikke finnes tilbud, sier Rugtvedt.

Fri 18 timer i uken

Sigvald Tveit har fått et tilbud. Han er på vei til Skjervan gård, en landlig og fredelig idyll med Nordmarka på den ene siden og Maridalsvannet på den andre. Her skal han være i seks timer, gå turer, stelle dyr og spise god mat.

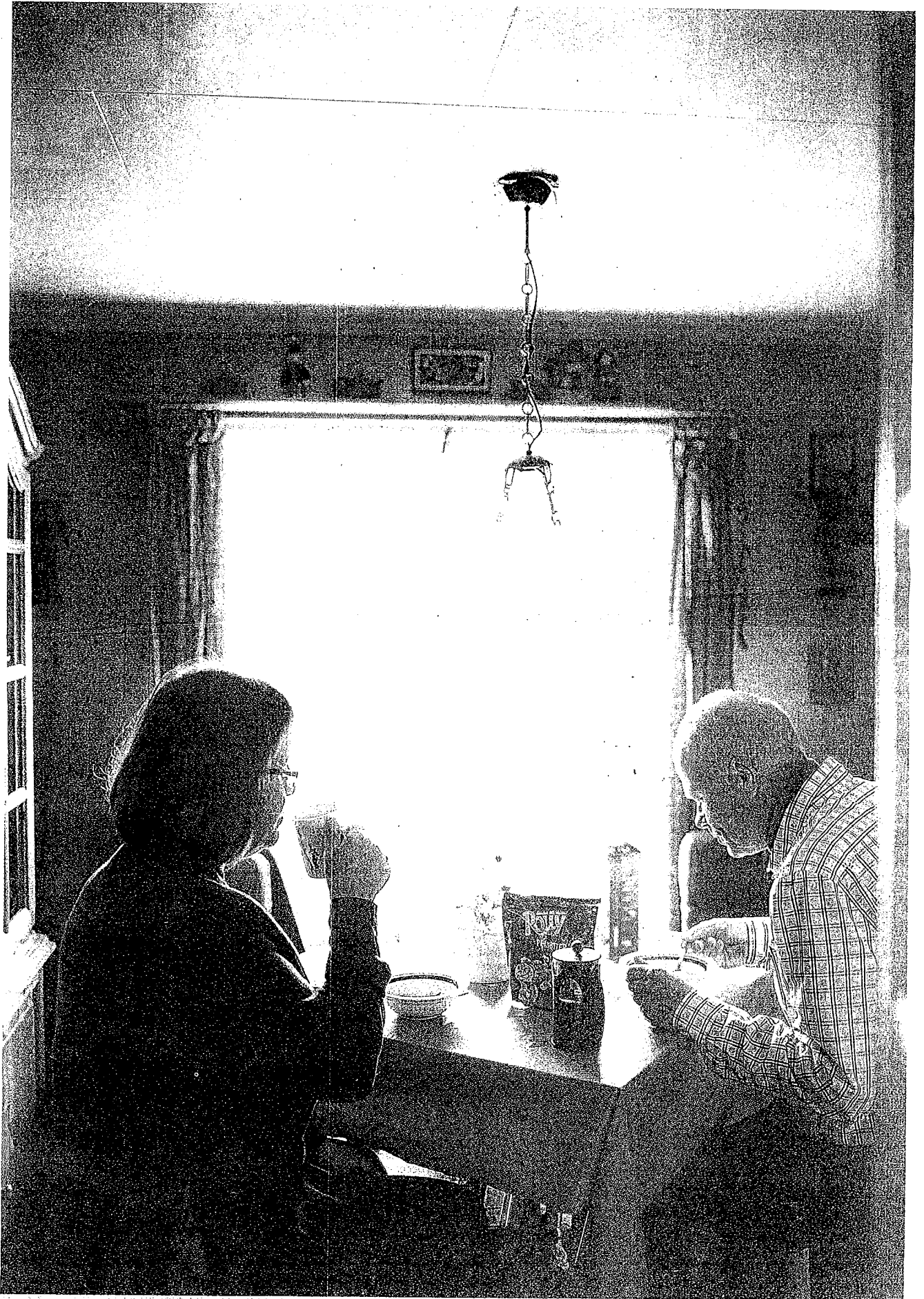
Hverdagene ble annerledes for Sigvald Tveit da sykdommen for alvor begynte å viske bort hans klare tanker. Slik de ble for Barbro Lindblom Tveit.

–Alzheimer er en slem sykdom som rammer brutalt og nådeløst. Den rammer hele familien, sier hun.

Men denne dagen har den tidligere førskolelæreren fri. Seks timer helt uten omsorgsplikter og ansvar. Hun tar frem album, rydder og sorterer bilder som hun viser frem.

Mens hun blar, forteller hun om oppveksten i Søgne, der hun var om-

Barbro (67) og Sigvold Tveit (68) starter dagen med frokost hjemme i huset på Røa i Oslo. -Jeg skal på jobben, til Blindern, sier alzheimersyke Tveit. Men det er på avlastning han skal...

– Hun er kona mi, hun fortjener at jeg passer på henne, selv om det av og til blir veldig slitsomt, sier Per Arve Skjønhaug (84). Flere ganger om dagen går han og alzheimersyke Marit Skjønhaug (74) på tur.

sluttet av sterke kvinner. Med en far som var kaptein og ute på sjøen i opptil tre år i strekk, tok damene ansvar. Nå er det hun som må hente frem krefter i hverdagen.

Men akkurat nå og i de andre dyrebare frikvarterene, gjør hun alt og ingenting. Rydder, vasker og støvsuger. Går på kafé med en venninne, leser en bok, stiller i hagen. Gjør de tunge oppgavene ektemannen gjorde før han ble syk.

– Jeg er glad når Sigvald drar og lykkelig når han kommer hjem, sier hun.

18 timer i uken har hun fri, i alle de andre, dag og natt, lever hun med og for ektemannen. Han kan ikke være alene.

Hvis han går ut, glemmer han hvor han er på vei og går i stedet til sitt gamle kontor eller til kirken. Når han skal hjem, vil han til nedlagte Jong stasjon i Sandvika, der paret bodde for mange år siden. Selv om bilen er solgt, kan han ikke helt begripe hvorfor den ikke står på sin faste plass i garasjen. Han kjenner fortsatt igjen ektefellen, men når han kommer hjem til henne fra Skjerven om ettermiddagen, kan han ikke fortelle hva han har gjort, hva han har spist eller hvem har vært sammen med.

Sorg og lettelse

Sigvald Tveits diagnose, frontallappdemens, tilsier at hans vurderingsevne og innsikt i egen situasjon svikter like fort som hukommelsen. Da diagnosen ble satt, hadde sykdommen, ifølge legen, trolig utviklet seg over 10–15 år.

– Det var både en sorg og lettelse da vi endelig fikk vite hva som feilte ham. Sigvald var i full jobb på Universitetet da han ble syk. Han forsto ikke selv at han var syk, men instituttledelsen lot ham beholde kontoret sitt i to år etter at han ble

Demens

- ▶ Demens er en fellesbetegnelse for flere hjernesykdommer som oftest angriper eldre mennesker og fører til varlig svekkelse av funksjonsevnene. Alzheimer er den vanligste diagnosen.
- ▶ Demens oppleves og utvikler seg ulikt, men som oftest fører sykdommen til dårlig hukommelse og problemer med språket.
- ▶ Orienteringsevnen svekkes, man får problemer med å utføre daglige gjøremål og personligheten forandres.
- ▶ Demente kan bli aggressive, miste innsikt og dømmekraft og få angst.
- ▶ 71 000 personer har demens. Ettersom det blir stadig flere eldre i befolkningen, blir det også flere som får demens. Prognoser viser at i 2040 vil rundt 140 000 ha demens.

ufør. Det var en flott gest og ga ham verdighet.

Barbro Lindblom Tveit velger på å være åpen om mannens Alzheimer. Det hjelper mange til å forstå hvordan sykdommen virker og hvor vanskelig det av og til kan være å oppdage den.

– Synes du det er etisk vanskelig å snakke om ektemannen din offentlig?

– På mange måter, samtidig er alle disse hendelsene jeg forteller om en del av en sykdom som stadig rammer flere mennesker. Derfor er det viktig med åpenhet, slik at flest mulig forstår hvilke utfordringer vi har. Alzheimer er en sykdom som er vond å få oversikt over.

Hun tvilholder på her og nå.

– Men hva med den dagen Sigvald ikke kan bo hjemme lenger?

– Vi er ikke der nå. Sykehjems plass er ikke tema, Sigvald er min ektemann og partner og ikke en pleiepasient som skal være på en institusjon. Den søknaden må jeg sende en dag, men jeg håper det blir lenge til.

– Jeg mister mannen min litt hver dag, det gjør jeg. Men jeg gir ikke slipp på ham, ikke nå.

Det verste skjedd

– Ensomheten, sier Per Arve Skjønhaug. – Ensomheten er den største utfordringen. Det er et tungt savn ikke å ha noen å snakke med.

84-åringen bor sammen med kona Marit (74) og hunden Senta ved Ridabu like utenfor Hamar. Hver morgen tar Marit og Per Arve Skjønhaug på seg ytterjakkene, finner Sentas bånd og låser døren til huset. Marit griper ektemannens hånd, den trygge hånden hun har holdt i gjennom 35 års samliv.

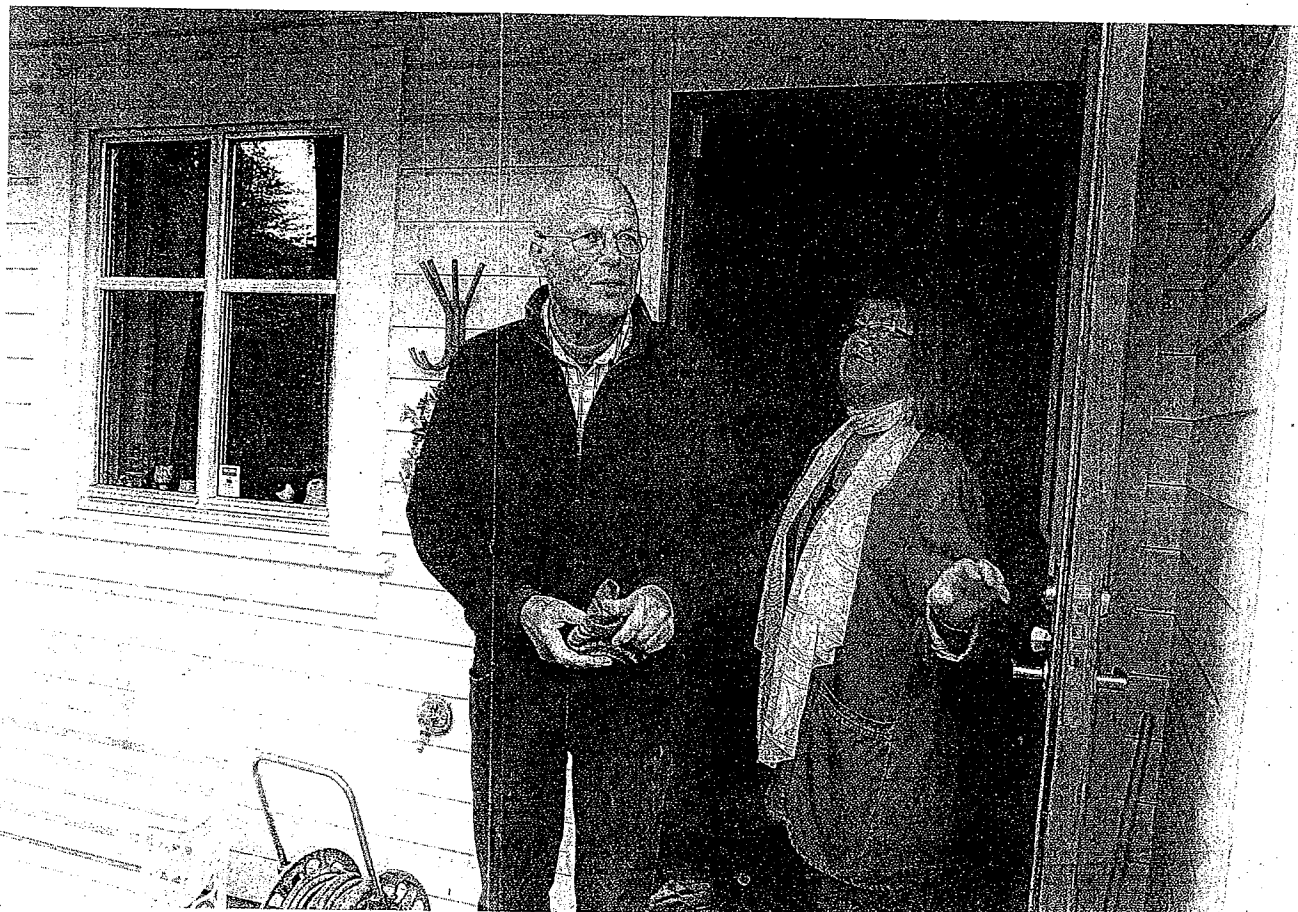
Hun smiler vennlig og hilser på oss,

«Det var det verste som kunne skje. Fortvilelsen var som en svart vegg av håpløshet.»

Per Arve Skjønhaug (84), pårørende

Lever du sammen med eller i nær kontakt med en dement? Hvordan opplever du det? Fortell på ap.no

Tre dager i uken drar alzheimersyke Sigvald Tveit (69) til Skjervan gård, et avlastningstilbud fra Kirkens Bymisjon og Oslo kommune. – Jeg er glad når Sigvald drar og lykkelig når han kommer tilbake, sier kona Barbro Lindblom Tveit (67).

men sier knapt et ord. Hun klarer ikke.

Det hele begynte en dag for rundt fire år siden. Marit Skjønhaug er pensjonert økonom og har i hele sitt voksne liv jobbet med tall og regnskap i det som tidligere het Televerket. Så, plutselig, klarer hun ikke å holde styr på tallene, de hun har håndtert så suverent hele livet. Noe senere forsvinner språket, evnen til å snakke, kommunisere og gjøre seg forstått.

Kan det være et slag som har rammet henne? Fastlegen er i tvil og sender henne til utredning. Marit Skjønhaug får diagnosen Alzheimer.

– Det var det verste som kunne skjje. Fortvilelsen var som en svart vegg av håpløshet. Alzheimer er en sykdom ingen blir bra av, den kan i beste fall holdes i sjakk en stund, sier Per Arve Skjønhaug.

Tøft å få diagnose

Dr. med og overlege Anne Brækhus arbeider ved Hukommelsesklinikk, geriatrik avdeling ved Oslo universitetssykehus. Hun sier det er svært tøft for mange å få diagnosen, men at det er viktig å få gitt den. Først og fremst for å fortelle til pasienten ikke er rar eller gal, men syk.

– Diagnosen virker dessuten som en døråpner for tilbud den syke og pårørende har krav på. Tilbudene i kommuner og bydeler er så ulike, men mitt råd er å søke hjelp og avlastning for man blir helt utslitt som ektefelle, sier Brækhus.

– Klart jeg er sliten. Selv om kona klarer seg alene noen få timer av gangen, er jeg helt bundet, og jeg må passe på henne og være tålmodig. Men hun fortjener det, hun er kona mi, sier Per Arve Skjønhaug.

Det lukter nystekte vafler fra kjøkkenet da vi er tilbake i huset. Et raut fruktat

Pårørende

- ▶ 41000 ektefeller har daglig omsorg for sin demenssyke partner.
- ▶ Man regner med at hver demens til-sammen har rundt tre-fire pårørende, dermed er det flere hundre tusen som involveres i pasienten.
- ▶ Pårørendeskoler finnes nå i mange av landets kommuner.
- ▶ Årets TV-aksjon, 20. oktober, er i sin helhet viet Nasjonalforeningen for folkehelsen og demenssaken.
- ▶ Nasjonalforeningen har en demenslinje der du treffer kvalifisert helsepersonell med taushetsplikt. Linjen er åpen for alle som har spørsmål om demens, behandling og omsorg.
- ▶ Demenslinjen for pårørende kan kontaktes på telefon 815 33032.

Kilde: Nasjonalforeningen for folkehelsen

står på stuebordet, og det er friske blomster i flere av rommene. Kaffen er klar.

Per Arve Skjønhaug disker opp. Hver dag lager han alle måltider og gjør det meste i huset. Men kona hjelper til som best hun kan. Marit Skjønhaug bruker lang tid på daglige oppgaver og rutiner. Hun kan støvsuge rommet flere ganger og gå med en skje frem og tilbake mellom gryten og tallerkenen når de spiser og hun skal ha mer. Når klokken er 04 vil hun stå opp, men hun aksepterer foreløpig at ektemannen sier det fortsatt er natt og viktig med noen timer til med søvn.

Den tålmodige 84-åringen er alene med omsorgen for sin kone. Barn og barnebarn bor et stykke unna Hamar, men de kommer på besøk så ofte det passer.

Skjønhaug mottar ikke noe hjelp eller avlastning av kommunen, hverken i huset eller med ektefellen. Det er et valg han selv har tatt.

– Jeg vet ikke hvor lenge det går uten noen form for hjelp. Det er viktig at jeg ikke blir utslitt, alle har krav på et verdig liv. Marit, men også jeg...

Mens vi sitter i stuen og snakker, er det vanskelig å vite om Marit Skjønhaug forstår hvorfor vi er på besøk. Av og til kan en tåre sees i Per Arve Skjønhaugs øyekrok, men kona virker ikke lei seg eller deprimert. Heller glad og fornøyd.

Per Arve Skjønhaug bekrefter at hun aldri gir uttrykk for at hun er trist eller sint. Og forteller at han ikke har sett henne gråte etter at språket forsvant.

– Marit sier nesten alltid «ja» når hun får et spørsmål, og av og til må jeg bore litt for å få vite hva hun egentlig mener.

Klager ikke

Per Arve Skjønhaug går på pårørendeskole i regi av Hamar kommune for å få

mer kunnskap om hvordan han best mulig skal takle Alzheimer. Ekteparet har vært på felles kurs på Sjusjøen, der de delte erfaringer med andre. Han sier han er fornøyd med alt han får, han roser, vil ikke klage.

– Men jeg savner en fleksibel avlastning. At noen kan komme og være hos Marit mens jeg gjør ærend eller bare trenger å komme bort til beljente for å ta en kopp kaffe. Jo, ensomheten er det verste med alt dette, det å kunne snakke med noen, slå av en prat.

Den praten får han ikke denne lørdagskvelden heller. Men Marit Skjønhaug er glad og sier «ja, ja». For TV-skjermen viser Skal vi danse, favorittprogrammet.

– TV-en er god å ha, for som du forstår, kan det bli noen stille stunder her i huset, sier ektemannen.

Lykkelige sammen

Vi er tilbake på Røa noen dager etter vårt første besøk hos Barbro og Sigvald Tveit. Foran huset står to sykler sammen. Sammen, som ekteparet Tveit har vært i nesten 50 år. Men nå opplever hun av og til avstanden til mannen hun elsker som et åpent hav. Det er som å være sammen, men alene.

– Men jeg er like avhengig av ham som han er av meg. Bare at han er hos meg, gjør meg lykkelig, sier Barbro Lindblom Tveit.

Sigvald Tveit er rastløs, det er nok prat nå. Han setter seg på sykkel, for det er god trim å trække i vet til legetimen i Sandvika, 15 kilometer unna.

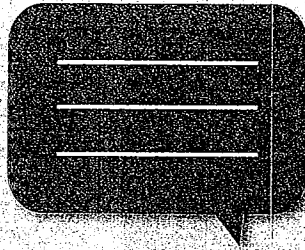
– Jeg skal på jobben, til Blindern, sier Sigvald Tveit.

werche.fuglehaug@ostposten.no

Punkt 10: RS 6913 Demente blomstrer i møte med barn - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013

- debattredaktør Johannes Morken
- epost: debatt@vl.no, telefon: 22 310 394
- post: Vårt Land, pb.1180, sentrum, 0107 Oslo
- verdidebatt.no

verdidebatt

«Barn har en mye sterkere kraft til å lytte til de dypeste følelsene, de som slår fast at ikke noe menneske er mer verdt enn et annet»

Kari Gunn Hellemp Syrstad,
psykiatrisk sykepleier

Demente blomstrer i møte med barn

Barn greier å vekke til live de beste følelsene hos eldre demente, skriver Kari Gunn Hellemp Syrstad. I morgen arrangeres årets TV-aksjon til inntekt for Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Illustrasjonsfoto: NTB scanpix

Kontakt med barn øker demente eldres livskvalitet. Barn sitter inne med store ressurser, som det er vårt ansvar å gjøre nytte av til glede for alle.

DEMENS

Det var den dagen da jeg ble sikker på at barn er viktige og ubrukte ressurser i behandlingen av demente eldre. Dagen startet med at jeg og den lille gutten var på vei til blomstermannen. Sammen fant vi de vakreste høstvekster. Gutten bar den store oppsatsen. Han ville svært gjerne være med til mormor. Hun var i forfall, ei gammel dame satt sammenkrøket på rommet sitt, hun ante knapt at hun eksisterte.

Men mormor ønsket ikke den flotte bukerten. Hun merket ikke alle vekstene som hun tidligere ville vært så begeistret for.

Kari Gunn Hellemp Syrstad

● Pårørende til mor med Alzheimer. Psykiatrisk sykepleier. Stavanger.

Hun så noe helt annet. Hun så gutten. Gradvis ble ett og ett signal i hjernen tent. Til slutt var de fleste lysene som skulle tilkobles klare.

Dype furer: Nå skjønte hun at det var nettopp ham. De dype furene som sykdommen hadde skåret inn i ansiktet hennes, drevet et øyeblikk av liv. Hun ble først litt glad, og til slutt satt hun og lo og grep etter hånda hans. Hånda hun så mange ganger før hadde holdt i da hennes egen orienteringsevne begynte å svikte. Hånda som kom henne imot når andre ikke ville forstå.

Hun ble så glad for besøk. Og hun greide aldri å skjule skuffelsen da vi skulle forlate henne. – Dere er stygge hvis dere går nå, kunne hun si. Denne uttrykksmåten er ganske interessant. Den særmerket ikke henne, samtidig

som ordene uttrykker nettopp det de skal.

Møtet med gutten greide å vekke språket. Det som brutalt og snikende ble tatt fra henne. Men da vi gikk, gikk vi i taushet. Vi trillet bilen det korte stykket hjem, over 11 fordømte farts-humper. Hvorfor kunne vi ikke få kjøre i fred? Vi trengte ikke disse konstruerte hindringene nå.

Vi vekslet noen praktiske ord da vi kom hjem. Vi hadde den samme tanken. Går det an å forfalle på den måten for et verdig menneske? Vi omfavnet hverandre med tause tårer. Heldigvis, utenfor stod kameraten hans og ventet. Døra gikk opp. Gutten ble hentet tilbake til det pulserende livet.

Forvirring: Ved Alzheimer er kronisk forvirring og manglende gjenkjenning av omgivelsene et fremtredende symptom. Det er derfor interessant at vår egen måte å kommunisere med de eldre påvirker deres livskvalitet. Positiv speiling kan bidra til verdifull kontakt, slik mormor oppdaget lys og glede ved å møte et fordomsfritt og åpent barn.

Kroppsspråk og ord er menneskenes tanke. Gjennom stemmeleie og mimikk speiles vår forståelse for deres unike følelser.

Når en er trist eller glad speiler vi disse følelsene gjennom ordene vi bruker. Manglende evne til å forstå meningsfulle sammenhenger skaper angst hos slike pasienter. Det er derfor viktig å skape sikkerhet, trygghet, og ikke minst en følelse av sammenheng i tilværelsen.

Mister: Kommunikasjonen må være enkel og klar. Vi vet at disse pasientene mister forbindelsen mellom det de opplever i øyeblikket og alt de har erfart før i livet. Dersom vi møter slike pasienter på en åpen, varm og vennlig måte, skaper det en positiv respons, uavhengig av pasientens tidligere relasjon til oss.

Barn klarer ofte å holde på de positive forventningene. Barn greier å vekke til live de beste følelsene hos eldre demente, nettopp fordi de er umiddelbare. De har få problemer med å være naturlige og ekte.

Det er lett for pårørende å bli frustrert og oppgitt i møte med en dement eldre. Jeg tror pasienten merker dette og kan føle seg ensomme og ulykkelige. Men barn kan klare å møte den andre med respekt og forståelse. Den dirrende, genuine livsnerven etableres på en særegen måte når barn har en framtre-

dende rolle sammen med eldre. Det er ikke tilfeldig at samkvem med barn utvikler seg så sterkt. Barn og eldre demente har det til felles at de greier å uttrykke en sterkere nærhet til mennesker de omgir seg med.

Lytt. Barn har en mye sterkere kraft til å lytte til de dypeste følelsene, de som slår fast at ikke noe menneske er mer verdt enn et annet, enten det er seint eller tidlig i livet, eller mennesket er sykt eller friskt.

I Sverige, for eksempel, har helsevesenet klart å gjøre nytte av barns helt spesielle evne til å bedre demente eldres hverdag. Enkelte svenske kommuner har ansatt ungdom som lønnete kontaktpersoner på sykehjem. Både de eldre og ungdommene har fått utbytte.

Glede og mening. Også i Norge må vi bli mer bevisste på barn og ungdoms mulighet til å hjelpe de eldre, slik gutten hjalp den gamle med å finne glede og mening. Det er et stort behov for å oppdage og benytte de store ressursene barn sitter inne med som omsorgspersoner. Dette vil være nyttig og utviklende for både barna, de eldre og for hele samfunnet.

Punkt 11: RS 7013 Eldre fotgjengere utsatte i trafikken - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013

DEBATT

MEDIA

Skuffelsen

Å, som det må irritere norsk pressekorps at Per Sandberg sa nei til å bli statsråd.

Nå får de ikke brukt alle de ord og uttrykk som Per Sandberg har brukt, de har sikkert ei lang liste som de har notert seg. Så ergerlig da, for her var det mange spissformuleringer å bruke.

Men heldigvis så har pressekorpsen barne- og likestillingsminister Solveig Horne – der har de to ord å ta henne på. Håper de snart er ferdig med å prøve å knekke henne, for det hadde vært så deilig å høre noe annet enn «homø og voldtekt» når en slår på tv-nyhetene.

KARI BERTHELTSEN

Segne

SALMEROK

Åpent brev til biskopen i Agder

Den nye salmeboken harmonerer med «den nye tid»?

På Dagsrevyen 15. oktober kunne en gledestrålende Agderbiskop fortelle oss om den nye salmeboken som var kommet. Denne salmeboken hadde ikke bare norske salmer, men hadde også sangtekster fra andre kul-

turer og språk. Salmeboken avspeller «den nye tid» i Norge, kunne en tydelig lykkelig biskop fortelle oss.

Som «sannhetsvitne» hadde biskopen ordnet med bistand fra en fremmedkulturell, etter språket å dømme.

Men er biskopen i sin gledesrus klar over hva denne såkalte «nye tid» innebærer for land og folk? Jeg tror at biskopen meget godt vet at denne såkalte «nye tid» betyr endeliktene for nordmenn som nasjon og Norge som vårt fedreland og nasjonalstat. Så spør det også om «den nye tid» er et overgrep mot ett av Norges urfolk, nordmennene? Jeg skulle ønske at biskopen/biskopene ville omgås begrepet «den nye tid» med stor varsomhet da det ikke varslar noe godt for de folk som har bebodd dette landet siden istiden.

Vi har sett fra andre nasjonale kriser, for eksempel fra tiden i Polen da Solidaritet stod opp mot kommunistveldet, at kirken stod på folkets side. Jeg nekter å hevde at kirken og dens lederskap i Norge står på folkets side i kampen for vår identitet, kultur, religion, ja, kort sagt: våre menneskerettigheter. «Den nye tid» betyr mangfold med ulike «berikelser», fremmedgjøring, kriminalitet som var oss ukjent for noen tiår siden. Kirken har lagt seg på den politisk korrekte linjen, mot folket. Og et spørsmål: Når fikk folket valget til å si ja eller nei til «den nye tid» og det den fører

med seg? De som sier ja, er de som kommer til orde og skal påvirke oss, de har ingenting å frykte ved å tilkjenne sine holdninger. Mennesker med nasjonalfølelse som sier nei i det offentlige rom, blir uthengt, latterliggjort og langt på vei kriminalisert. Disse kan også benevnes som stemmeløse, de blir i beste fall overhørt – i verste fall

overfalt av voldsbander som har sympati hos landets myndigheter.

Vi vet hvor Kirken står!

NORVALD AASEN

Kvammen, Askvoll

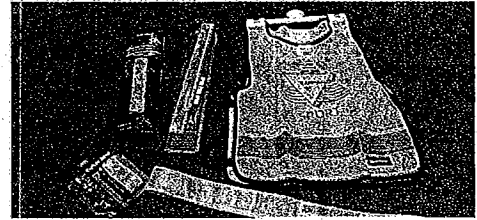
DIRT

Gråsonen

Intet alene er alltid sant
sånn helt ut tenker jeg
Det mest har flere sider enn én
i måten det arter seg
Ofta er det vanskelig
å si noe helt konkret
For noe ligger i gråsonen
mellom sant og ikke vet

Jeg kan gjerne sette et navn på noe
og kalle det hva jeg vil
Jeg kan sette min lit til velvalgte ord
trekke fra eller legge til
Men alltid vil det være noe
som skurrer i det jeg har
For noe ligger i gråsonen
og gir aldri fulle svar
TROND RUDSLI
Fevik

REFLEKS

Når seksåringene begynner på skolen, blir de ofte utstyrt med reflekser eller refleksevest, skriver artikkelforfatteren. Men etter hvert som barna blir eldre, er det færre og færre av dem som bruker reflekser. FOTO: ARKIV

Eldre fotgjengere utsatte i trafikken

De siste fem årene har 115 fotgjengere omkommet på norske veier. Nesten halvparten av dem var over 65 år.

I samme tidsperiode ble 418 gående hardt skadd, viser tall fra Statistisk sentralbyrå. Også blant disse var en uforholdsmessig stor andel eldre mennesker.

De fleste fotgjengere vil overleve en påkjørsel i 30 km/t. Er farten høyere øker risikoen dramatisk for en dødsulykke. Etter hvert som vi blir eldre, tåler kroppen mindre fysisk belastning. Vi ser at ulykker der yngre blir lettere skadd, kan føre til alvorlige skader eller død hos eldre mennesker.

Som fotgjengere har vi ikke noe sikkerhetsutstyr som beskytter oss. Det finnes likevel en praktisk sak som kunne forhindre mange av disse ulykkene: reflekser. Den gir bilistene sjansen til å se fotgjengerne i mørket, før det går galt.

Tenk deg at du går uten reflekser og skal krysse en vei i mørket. Da vil en bilist som kjører i 150 km/t ha to sekunder på å oppdage deg. På den tiden skal føreren oppfatte situasjonen og trække inn bremsen. Været og føreforholdene bestemmer hvor mange meter og sekunder bilen bruker før den stopper helt opp. Reaksjonstiden alene er vanligvis ett sekund. Det vil si tiden fra en bilist ser fotgjengeren, til bilisten forstår situasjonen og trækker inn bremsen. Med reflekser vil bilføreren ha 10 sekunder til rådighet. Det kan redde livet ditt!

Forskning forteller oss at mange av ulykkene med gående skjer i byer og tettsteder. De fleste føler seg trygge når de går ut i et gangfelt, men det er her mange blir påkjørt. Det er vanlig å tenke at hvis jeg ser

bilen – så må bilisten se meg. Slik er det ikke nødvendigvis.

For dem bak rattet kan det være problematisk å oppdage gående, selv der det finnes gatelys langs fortauene og ved fotgjengerovergangene. I mørket kan det være mye som krever bilistenes oppmerksomhet: fuktig veibanen, regn, tåke, reklameskilt, butikkvinduer og lys fra andre kjøretøyer.

Det er enkelt å argumentere for at voksne og eldre fotgjengere bør bruke reflekser. Det kan redde liv. I tillegg har det en annen effekt som er viktig: det sender et tydelig signal til

De fleste føler seg trygge når de går ut i et gangfelt, men det er her mange blir påkjørt.

barn og ungdom.

Når seksåringene begynner på skolen, blir de ofte utstyrt med reflekser eller refleksevest. Men etter hvert som barna blir eldre, er det færre og færre av dem som bruker reflekser. De ser opp til voksne, og ønsker å gjøre slik vi gjør. Når de fleste av oss ikke bruker reflekser, er det veldig vanskelig å få ungdom til å gjøre det. Her kan vi gå foran som gode rollemodeller. Vi kan vise at reflekser ikke er noen en skal slutte med som barn. Det skal brukes hele livet!

Før delte mange banker, forsikringsselskap, organisasjoner og bedrifter ut reflekser som reklame. Det er ikke så vanlig i dag. Men det skal likevel ikke være vanskelig å få tak i reflekser. Du kan få kjøpt dem i de fleste sportsbutikker, på apotek eller i bokhandelen. Det er også mulig å kjøpe reflekser på internett.

OLE RATH

Distriktsleder

Trygg Trafikk Vest-Agder

Ryddesalg!

Alle innfatninger kr. 1,-

Tilbudet gjelder fra 7.-26. oktober, og gjelder ved kjøp av alle våre glasspakker (f.o.m. bronse). Brilletilpasning 300,- kommer i tillegg. Kan ikke kombineres med andre tilbud og rabatter.

Sørlandssenteret – Tlf. 38 04 06 66

brilleland

Punkt 12: RS 7113 Møteinnkalling 21.10.13 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

MØTEINNKALLING

Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

Dato: 21.10.2013 kl. 10:00
Sted: Utvalgssalen, fylkeshuset
Arkivsak: 13/00007

Mulige forfall meldes snarest til marion.erichsen@vaf.no
eller pr. telefon: 38074735/41620003.

Representanter som mener seg inhabile i en sak, bes også melde fra på forhånd.
Vararepresentanter møter etter særskilt innkalling.

SAKSKART			Side
Godkjenning av protokoll			
Behandling av utvalgssak			
11/13	12/03470-40	Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 Vest-Agder	4
12/13	13/05589-1	Rapport: Forholdet mellom kommunale skatter, avgifter og alderspensjon i 4 kommuner i Aust-Agder	9
Referatsaker			
49/13	13/01220-44	Protokoll fra møtet 02.09.2013	16
50/13	13/01220-43	Protokoll fra møte den 18.09.2013 – Lyngdal eldreråd	16
51/13	13/01220-42	Vennesla eldreråd – referat 04.09.2013	16
52/13	13/01220-41	Møteprotokoll 22.08.2013 Farsund eldreråd	16

Eventuelt
1. Vårkonferanse/høstkonferanse – økonomi/ressurser
2. Møteoversikt 2014
3. Landskonferanse 2014
4. Regionplan Agder 2020: Fellesmøte med Aust-Agder fylkeseldreråd 2014

Kristiansand, 08.10.2013

Åse Tønnessen Sæbø
Leder

Godkjenning av protokoll

Behandling av utvalgssak

11/13 Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 Vest-Agder

Arkivsak-dok. 12/03470-40
Saksbehandler Lasse Moen Sørensen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	16.10.2013	90/13
2 Fylkesutvalget	23.10.2013	
3 Fylkestinget	05.11.2013	
4 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	15.10.2013	7/13
5 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	21.10.2013	11/13

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Fylkestinget vedtar det vedlagte forslag til Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 for fylkesvegnettet i Vest-Agder, slik det er anbefalt av arbeidsgruppen.

Vedlegg:

Forslag til Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017

Bakgrunn for saken

Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 er en oppfølging av Handlingsprogram for fylkesveg 2010-2013, som ble vedtatt av Fylkestinget i Vest-Agder i desember 2009. Oppstart av revisjon av Handlingsprogrammet ble vedtatt av Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø i sak 74/12.

Saksopplysninger

Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 bygger på det eksisterende Handlingsprogram for fylkesveg 2010-2013. Som et resultat av forvaltningsreformen som ga fylkeskommunen et vesentlig større vegeieransvar enn tidligere, har fylkeskommunen i perioden bygget opp en betydelig vegkompetanse. Dette er bakgrunnen for at arbeidet med Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 denne gangen har vært avviklet i regi av Vest-Agder fylkeskommune.

Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø vedtok å nedsette en arbeidsgruppe for å drive frem arbeidet med nytt Handlingsprogram. Arbeidsgruppen har bestått av Kåre Glomsaker (FrP), Helge Sandåker (Ap), Bente Birkeland (H), med Sigmund Okesefjell (Sp) som fast møtende varamedlem. Lasse Moen Sørensen er prosjektleder for Handlingsprogrammet, og fra administrasjonen har i tillegg Vidar Ose, Egil Strømme og Steinar Sørheim deltatt. For øvrig har arbeidsgruppen bestått av Inger-Ann Fidjestøl, Tor Alf Høye og Andreas Setsaa fra Statens vegvesen.

På bakgrunn av de erfaringer som er gjort de siste fire årene ble det tidlig enighet om at det var behov for en fullstendig gjennomgang av innholdet i Handlingsprogrammet, i tillegg til å oppdatere selve Handlingsplanen og prosjektporteføljen, slik at denne kunne vise til hva som reelt sett er forventet mulig å realisere innenfor de økonomiske rammene som er vedtatt i gjeldende økonomiplan.

Alle kommuner og regionråd fikk tidlig mulighet for å spille inn en prioritert liste over ønskede prosjekter. Disse listene ble så supplert med en rekke tiltak som Statens vegvesen ser behov for å iverksette. Alle ønsker ble registrert og deretter prioritert etter et sett med kriterier, der målene i Regionplan Agder 2020 vedrørende transport og kommunikasjon har vært sentrale føringer.

Handlingsprogrammets målsetninger, basert på kommunikasjonskapittelet i Regionplan Agder 2020, er gruppert slik:

A Bedret fremkommelighet for alle trafikantgrupper

- Ivareta vegkapital
- Sykkel-, gang-, kollektiv-, beredskaps- og næringstrafikk prioriteres

B Et mer trafiksikkert transportsystem

- Økt trafiksikkerhet for myke trafikanter i byer og tettsteder
- Attraktive og trygge skoleveger
- Fokus på ulykkesutsatte strekninger og punkter

C Fremme overgang til mer miljøvennlig transport

- Knutepunktutvikling
- Anlegg for gående og syklende skal prioriteres der i kommunen hvor potensialet for endret transportmiddelvalg er størst

D Spesielle utfordringer i Kristiansandsregionen

- Økt fremføringskapasitet for kollektivtrafikk

Måloppnåelse innenfor dette kriteriesettet, kombinert med en veg- og kollektivfaglig vurdering av prosjektene, samt vurdering av samfunnsmessig lønnsomhet har vært basis for hvilke prosjekter som til slutt ble anbefalt prioritert.

I tillegg til prosjektene som er prioritert med midler i Handlingsprogrammet har det i tillegg blitt utferdiget en marginalliste for prioriterte prosjekter, slik at det skal være enklere å håndtere en eventuell bevilgningsøking i perioden. En slik tydelig prioritering gjør det også mulig å iverksette planlegging på prosjekter som foreløpig ikke er prioritert med fylkeskommunal bevilgning, ettersom det gir en forutsigbarhet for hvilke prosjekter som står for tur for å realiseres når budsjettene tillater det.

For å styrke fokuset på de store utfordringene knyttet til drift- og vedlikehold er det opprettet et nytt programområde som heter "Fornyning av vegfundament og utstyr". Innenfor dette programområdet er det ønskelig å finansiere tiltak som kan bidra til å ivareta vegkapitalen, hvor det i dag er et etterslep på omkring 2,5 milliarder bare innenfor drift- og vedlikehold. Skiltfornyning, utskifting av særlig utsatte vegfundamenter, tiltak på veger med dårlig bæreevne, systematiske oppgraderinger av gateløp, etablering av sikringsgjerd og rydding av siktsoner er eksempler på tiltak som vil være aktuelle å løse med slike midler. Innenfor den vedtatte budsjettrammen i økonomiplanen er det ikke rom for å bevilge midler til slike tiltak, men arbeidsgruppen anbefaler i Handlingsprogrammet at det økte rammetilskuddet til fylkesveg i stor grad benyttes til slike tiltak.

Handlingsprogrammet retter også et enda sterkere fokus mot trafikksikkerhet, både gjennom et eget trafikksikkerhetskapittel i dokumentet, og ved å legge opp til en økt bevilgning over den årlige rammen til programområdet for Rekkverk og TS-tiltak. Det foreslås årlige rammer på 10 millioner kroner til slike tiltak i perioden.

De fleste tiltakene fra eksisterende Handlingsprogram som ikke er ferdigstilt i innværende periode er planlagt fullfinansiert i perioden. Det er også funnet rom for å starte arbeidet på enkelte nye prosjekter innenfor rammene av den vedtatte økonomiplanen.

På grunn av det store etterslepet på vegnettet er det anbefalt at den forventede styrkingen av rammene fra staten i all hovedsak benyttes til tiltak som er innrettet mot et drift- og vedlikeholdsperspektiv. Programområdet for *Fornyning av vegfundament og utstyr* viser til en rekke omfattende behov som det er ønskelig å gjøre tiltak for. I tillegg anbefales det å øke rammene til programområdene for *Fast dekke på grusveger* og *Skredsikring*, tiltak som også har betydelige gevinster knyttet til drift- og vedlikeholdsbehovet på vegnettet.

En eventuell styrking av budsjettet ut over denne rammen anbefales brukt til å fremskynde prosjekter som allerede er under arbeid eller har blitt tildelt bevilgning. Deretter kan det etter arbeidsgruppens anbefaling være aktuelt å gå i gang med nye investeringsprosjekter på fylkesvegnettet, i følge med prioriteringene på marginallisten som følger med *Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017*.

Det er viktig å presisere at alle kostnadstall i Handlingsplanen har en viss usikkerhet. For allerede igangsatte prosjekter er det gjort en betydelig jobb med å redusere denne usikkerheten, mens det for prosjekter som er under planlegging, eller der det

ikke er startet planlegging, er en klar risiko for at kostnadsbildet vil endre seg underveis i perioden.

Arbeidsgruppens forslag til prioritering av midler i perioden er gjengitt nedenfor:

HANDLINGSPLAN FOR FYLKESVEG 2014 - 2017								
	Program	Beskrivelse	Kommune	2014	2015	2016	2017	2018-2021
1	BOM	Listerpakken	Lister	0	0	0	0	
2	BOM	Samferdselspakken (Fv 456 Vågsbygdveien)	Krs.reg.	45	45	25		
3	BOM	Fv 45 Sirdal	Sirdal			5,5		
DELSUM BOMPENGEPROSJEKTER				45	45	30,5	0	
4	Pl.Gr.	Diverse planlegging	Div	3	3	3	4	12
5	Pl.Gr.	Diverse grunnverv	Div	0,5	0,5	1	0,5	4
6	TS	Rekkverk og TS-tiltak	Div	10	10	10	10	20
7	Koll.	Kollektivtiltak inkl. BRA	Div	3	4	4	4	16
8	Utb.	Fast dekke på grusveier	Div	5	5	5	5	20
9	Ras	Skredsikring	Div	4	4	4	4	20
10	Utb.	Fornyng av vegfundament og utstyr	Div	0	0	2	2	20
11	Miljø	Miljø- og støyttiltak	Div	0	2	2	2	4
12	Utb.	Oppgradering av tunneler	Div	0	6,5	10	10	20
13	Utb.	Fv 460 syd for E39	Lin. reg.	1	0	0	0	0
14	Utb.	Fv 42 AA grense-Tveiten	Audnedal	15	5,5	10	0	0
15	Utb.	Fv 983 Solheim bru	Sirdal	1	0	0	0	0
16	Utb.	Fv 359 Lognavatn og Nordgården bruer	Åseral	11	0	0	0	0
17	Utb.	Fv 351 Røynelid bru-Borteli	Åseral	3	2	2	0	0
18	Utb.	Fv 465 Træland	Kvinesdal	10,5	0	0	0	0
19	G/S	Fv 455 Øyslebø-Heddeland	Marnardal	7,5	27,5	6	0	0
20	Pl.Gr.	Fv 44 Flekkefjord bybru	Fl.fjord	2,5	3	12	12,5	0
21	Utb.	Fv 452 Justvik-Ålefjær	Kr.sand	0	0	2	12	8
22	Bru	Fv 203 Skjernøysund bru	Mandal	0	0	0	4	1
23	G/S	Fv 461 Vatneli-Kilen	Songdalen	0	0	0	2	22
24	G/S	Fv 202 Bankebrua	Mandal	0	0	0	1	4
25	Bru	Fv 469 utbedring ferjeleier	Fl.fjord	0	0	0	2	23
26	Utb.	Fv 303/352/353 Nodeland-Ryen	Krs.reg	0	0	0	0	30
27	Tunnel	Fv 42 mulig fullfinansiering Bjørkåstunnel		0	0	0	0	
28	Div.	Ufordelt		0	0	0	0	
SUM				122	118	103,5	75	216
<i>Delsum eks. store bomprosjekter</i>				<i>77</i>	<i>73</i>	<i>73</i>	<i>75</i>	

Alle summer er eks. "ny mva", i påvente av teknisk justering av bruttorammen

Bevilgninger til bompengefinansierte prosjekter er forpliktet gjennom Stortingsproposisjonen for det aktuelle prosjektet, og kan derfor ikke endres på.

Innenfor programområdene gjøres det årlige prioriteringer av midlene som stilles til disposisjon. Statens vegvesen gjør grundige utredninger vedrørende behovet innenfor de ulike programområdene, og setter i samarbeid med fylkesrådmannen opp en prioriteringsliste for tiltak som løses over disse budsjettpostene.

Punktene 13 til 20 viser til prosjekter som er tatt med videre fra Handlingsprogram for fylkesveg 2010-2013, og som nå planlegges ferdigstilt innenfor perioden 2014-2017.

Punktene 21 til 26 viser til nye prosjekter, som det legges opp til at det kan startes arbeid på mot slutten av perioden. For prosjektene som vedtas prioritert kan det startes med planlegging når kapasiteten tillater dette, slik at man står bedre rustet til å gjennomføre prosjektene innenfor estimert tidsramme når det er rom for å bevilge midler til prosjektene.

Vurderinger

I arbeidet med *Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017* har arbeidsgruppen gjennomgått og vurdert ulike faktorer knyttet til drifts-, vedlikeholds- og investeringstiltak på fylkesveg. I tillegg har det vært sett på en rekke tilliggende og viktige interesser med nær tilknytning til slike tiltak.

Mengden av innspill til prosjekter som har kommet inn er formidabel, og alle disse er nå registrert inn og vil følge med som en del av videre oppfølging av vurderinger om ytterligere tiltak på fylkesvegnettet.

Utkastet til *Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017* slik det legges frem til vedtak representerer en grundig og gjennomarbeidet gjennomgang av prosjektene som nå foreslås gjennomført, som hele arbeidsgruppa stiller seg bak.

Økonomiske konsekvenser

Rammene foreslått i Handlingsplanen, som er medtatt i dette saksopplegget, er lagt innenfor rammene av vedtatte økonomiplan 2013-2016. Handlingsprogrammet er således i tråd med de forventede økonomiske rammer som er planlagt stilt til disposisjon for fylkesveginvesteringer i denne perioden.

Kristiansand, 18.09.2013

Fylkesrådmann

Regionalsjef

Vedlegg til sak

12/13 Rapport: Forholdet mellom kommunale skatter, avgifter og alderspensjon i 4 kommuner i Aust-Agder

Arkivsak-dok. 13/05589-1
Saksbehandler Marion Erichsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	21.10.2013	12/13
2 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	21.10.2013	

Forslag til vedtak/innstilling:

Fylkeseldrerådet tar saken til orientering.

Vedlegg:

Prosjektrapport 7 – 2013 Forholdet mellom kommunale skatter, avgifter og alderspensjon.

Bakgrunn:

Rapporten er skrevet av forsker Thore K. Karlsen for Agderforskning på oppdrag fra Aust-Agder fylkeseldreråd.

Aust-Agder fylkeseldreråds sammendrag/kommentarer og etterord:

Bakgrunnen for rapporten er en bekymring for utviklingen av forholdet mellom eldres inntekter og kommunale skatter og avgifter/gebyrer i fylkets kystkommuner.

Undersøkelsen tar for seg 4 kommuner: Arendal, Risør, Tvedestrand og Lillesand.

AGDERFORSKNINGS RAPPORT NR. 7/2013

FORHOLDET MELLOM KOMMUNALE SKATTER OG AVGIFTER OG ALDERSPENSJON – EN UNDERSØKELSE I 4 KOMMUNER I AUST-AGDER

SAMMENDRAG

Aust-Agder fylkeseldreråd har sett på enkelte elementer av undersøkelsen om utviklingen av forholdet mellom eldres inntekter og kommunale skatter, og avgifter/gebyrer i fire kystkommuner i Aust-Agder i perioden 2000 - 2010.

Kommunene som er med i undersøkelsen er: **Risør, Tvedestrand, Arendal og Lillesand.**

Kommunene Risør, Arendal og Lillesand har innført eiendomsskatt, men med forskjellige måter å beregne den på. Tvedestrand har ikke eiendomsskatt, og det var derfor interessant å se hvordan dette ville gi utslag i det samlede kommunale avgifts- og skattenivået for disse fire kommunene.

Det var ikke økonomi til å ha med flere kommuner i undersøkelsen, og derfor måtte vi utelate Grimstad kommune.

1. Et klart fremtredende element i undersøkelsen er at andelen pensjonister i inntektsgruppen 2 - 3G er den gruppen som rammes hardest når det gjelder kommunale avgifter og gebyrer målt i andelen av inntekter.

Det er en stor andel pensjonister i denne inntektsgruppen, og dette er den inntektsgruppen som i alle kommunene er sterkest belastet med kommunale avgifter målt i andelen av inntekt. Spørsmålet er hvorfor denne gruppen fremfor de andre inntektsgruppene får en så mye større belastning enn de andre inntektsgruppene?

Det er verdt å merke seg at gjennomsnittsinntekten for kvinner i Agder i år 2010 lå nettopp i dette inntektsintervallet (NAV 2012). Kvinnene i Aust-Agder hadde gjennomsnittlig alderspensjon på 160 021 kroner (NAV 2012), mens mennene hadde 225 335 kroner i gjennomsnitt.

2. Både pensjonistenes inntekter og utgifter til kommunale avgifter og eiendomsskatt har økt fra 2000 til år 2010. Dersom eiendomsskatten holdes utenfor, har de øvrige kommunale avgiftene, som andel av pensjonistenes inntekter, sunket i perioden.

Når eiendomsskatten kommer i tillegg, slår den ut i økning av avgiftenes andel av inntekt for nesten alle inntektsgrupper. Den slår hardest ut for inntektene mellom 2 og 4G, og spesielt for gruppen med inntekt 2 - 3G.

Eiendomsskatten hviler på forutsetningen om at den som har bolig med høy markedsverdi, også har høy inntekt. Dette trenger ikke å være slik i alle tilfeller, hvilket vil tvinge pensjonister med lav inntekt til enten å selge sitt husvære eller å belåne det for å kunne forbli der så lenge som mulig.

Pensjonister har i løpet av et langt liv sannsynligvis skaffet seg betydelige faste eiendommer som i Arendal blir beskattet med markedsbaserte verdivurderinger. Både eiendomsskatt og kommunale avgifter er uavhengig i forhold til pensjonistenes inntekter, og det kan for pensjonister i de lave inntektsgruppene bli et problem å beholde boligen.

3. Det synes å være betydelige forskjeller på avgiftsnivået mellom kommunene.

I Lillesand betaler rundt 90 prosent av både én- og topersonhusholdningene i de laveste inntektsgruppene under 10 000 kroner i kommunale avgifter, mens over 60 prosent i Arendal betaler mer enn 20 000 kroner. I Risør og Tvedestrand betaler de fleste pensjonistene i de laveste inntektsgruppene under 15 000 kroner i kommunale avgifter og eiendomsskatt. (Det er bare Risør som har eiendomsskatt, Tvedestrand har ikke).

Merverdi på 25 prosent kommer i tillegg på alle kommunale avgifter i alle kommunene.

4. I følge SIFOs standardbudsjett for 2010 trenger en eldre person 107 040 kroner pr. år for å dekke sine levekostnader, mens et par trenger 174 120 kroner. Dette budsjettet dekker ikke skatt og kommunale avgifter eller utgifter til å bo.

Dette innebærer at enslig minstepensjonist i 2010 hadde igjen 44 242 kroner (29,1 prosent) av pensjonen til øvrige utgifter, og et par hadde 106 109 kroner (37,9 prosent) pr. år.

Forskningsrapporten (side 70) viser til eksempel fra Lillesand i inntektsgruppen 2 -3G for énpersonhusholdning. I 2010 varierte denne inntekten fra 151 283 kroner til 226 923 - det vil si 75 641 kroner i forskjell.

For topersonhusholdninger varierte den fra 279 872 til 399 999 kroner, dvs. med 120 127 kroner.

Etter at en énpersonhusholdning har betalt utgiftene til livsopphold, vil det følgelig være igjen 44 241 kroner pr. år, eller 119 882 kroner pr. år på grunn av inntektsforskjellen.

Pr. måned utgjør dette mellom 3 687 og 9 990 kroner. Dette skal blant annet dekke boutgifter, skatt (inntekter over 2G beskattes som vanlig inntekt), kommunale avgifter og eventuell eiendomsskatt. Dersom en trenger hjemmehjelp, kommer dette i tillegg.

5. Beregningsmåtene for eiendomsskatt i de enkelte kommunene har stor innvirkning på størrelsen, og derved belastningen for skattebetalerne.

Hvor smertegrensen går for kommunale avgifter, er vanskelig å fastslå, men en skatte- og avgiftsstruktur som i Arendal, gjør det kostbart for pensjonister med lave inntekter å sitte med boliger med markedsverdi fra 2 millioner kroner og oppover. Slike boliger finnes det mange av i kommunen.

Merknader:

ETTERORD

Fylkeseldrerådet i Aust-Agder er glad for at forskningsrapporten om "Eldre menneskers levekår" nå foreligger. Vi berømmer Agderforskning ved forsker Thore Karlsen for det store arbeidet med saken. Vi retter også en takk til Aust-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen og Risør kommune v/ eldrerådet for medvirkning i forbindelse med finansiering av forskningsarbeidet.

Fylkeseldrerådet tok i 2010 initiativ til å få belyst forholdet mellom inntekter og utgifter for eldre. Rådets utgangspunkt var at dersom utgiftene økte mer enn inntektssiden, kunne eldre mennesker etter en tid bli tvunget inn i en fattigdomsfelle. Rådets forventning om at rapporten ville gi gode oversikter og analyser som igjen kunne danne grunnlag for konklusjoner av betydning, særlig når det gjelder ulike aldersgruppers belastning av skatter og avgifter, er innfridd.

Imidlertid bygger rapporten på historiske data i tidsrommet fra 2000 – 2010. Den sier derfor ikke noe om den fremtidige utvikling av levekårene for eldre mennesker. Det er således viktig å lese rapporten ut fra denne vinkel, og ikke fremskrive rapportens resultat ut over år 2010.

Vi skylder derfor å gjøre oppmerksom på at regjering og Storting, allerede fra og med 2011 har vedtatt flere endringer i regelverket som påvirker eldres levekår i vesentlig grad. Her skal bare nevnes følgende:

PENSJONSREFORMEN

Fra og med 2011 ble ny pensjonsordning iverksatt. Her er innført en rekke ordninger som vil få stor betydning for levekårene i årene som kommer.

Ø Underregulering (indeksering) av pensjoner

Stortinget vedtok i mai 2003 følgende om regulering av grunnbeløpet:

"Siktemålet for reguleringa skal vere å gi pensjonistar med folketrygdpensjon ei inntektsutvikling minst på linje med utviklinga for yrkesaktive, korrigert for særlege tilhøve".

I den nye pensjonsordningen har politikerna gått bort fra dette og vedtatt at --
"pensjoner under utbetaling skal reguleres med lønnsveksten og deretter fratrekkes 0,75 prosent". Slik årlig under-regulering innebærer at pensjonen etter f.eks. 20 år, er 14 % lavere enn lønnsnivået. Eldres kjøpekraft i forhold til lønnstakere reduseres tilsvarende.

Ø Delingstall for leveår

Det er også vedtatt å innføre et delingstall for pensjonsutbetaling. Delingstallet gjenspeiler forventet antall år som pensjonist. Pensjonsformuen vil ved dette bli delt på antall år man hever pensjon. Jo tidligere man velger å ta ut pensjon, dess flere år forventes utbetalingene å skje (basert på forventet levealder for aldersgruppen). Årlig utbetaling vil da bli lavere enn om pensjonen tas ut i høyere alder. Dette vil spesielt ramme eldre mennesker som på grunn av slitasje eller sykkelighet er tvunget til å gå ut av arbeidslivet og ta ut pensjon tidligere enn forventet. Arbeidstaker som må ta ut pensjon ved 62 år, vil få langt lavere årlig pensjon enn den som kan arbeide til f.eks. 70 år.

Ø Beregningsgrunnlaget.

Tidligere ble pensjon beregnet ut fra de 20 beste arbeidsårene (den lønnsmessige besteårsregelen). Ny pensjon blir beregnet ut fra at alle år skal telle med (alleårsregelen). Dette betyr at de som av ulike grunner faller ut av arbeidsmarkedet i lengre tid, eller arbeider deltid mesteparten av yrkeslivet, får et svekket pensjonsgrunnlag. Det gjelder særlig mennesker med nedsatt funksjonsevne og alle deltidsarbeidende hvor kvinner utgjør den største andel.

SKATT OG AVGIFT

Det er også gjort endringer i skatte- og avgiftssystemet som innebærer redusert kjøpekraft og inn-stramning av eldres levekår.

Ø Minstefradrag ved skatteberegning

Allerede fra 2012 til 2013 er det foretatt en skatteskjerpning for pensjonister ved at minstefradraget for lønnstakere øker fra 38 til 40 %, mens pensjonister får 26 %. Fradraget for lønnsinntekt er med dette i 2013, min. 4000 kr og maks. 81 300 kr, mens minstefradraget for pensjon er min. 4000 kr og maks. 68 050 kr.

Ø Særfradrag for alder

Særfradrag for alder som tidligere utgjorde inntil kroner 19 368 er etter den nye ordningen fjernet og betyr en skatteskjerpelse med flere tusen kroner på en alminnelig pensjonsinntekt.

Ø Trygdeavgiften.

Trygdeavgiften for pensjonister er skjerpet fra 3 % til 4,7 %. Dette utgjør en skjerpelse på flere tusen kroner, selv ved relativt moderate inntekter.

Endringer av regelverket med virkning fra 2011, har ennå ikke fått full effekt for alle, men vil etter hvert få innflytelse på eldres økonomiske frihet. Det er grunn til å anta at mange eldre mennesker med svakt pensjonsgrunnlag, kan komme til å oppleve mindre økonomisk frihet og uavhengighet, grunnet reduserte levekår. Antall minstepensjonister vil antakelig øke i årene som kommer.

Herværende rapport danner et godt grunnlag for å kunne bedømme utviklingen av levekårene for eldre mennesker. Det anbefales at rapportens kjernedata blir oppdatert etter en rimelig periode.

Kristiansand, 08.10.2013

Tine Sundtoft
fylkesrådmann

Arne Karlsen
Kontorsjef

Vedlegg til sak

Saknr	Arkivsak	Tittel
49/13	13/01220-44	Mandal eldreråd - Protokoll fra møtet 02.09.2013
50/13	13/01220-43	Lyngdal eldreråd - Protokoll fra møte den 18.09.2013
51/13	13/01220-42	Vennesla eldreråd - referat 04.09.2013
52/13	13/01220-41	Møteprotokoll 22.08.2013 Farsund eldreråd

Eventuelt

1. Vårkonferanse/høstkonferanse – økonomi/ressurser:

Fylkeseldrerådet bør ta stilling til om det skal arrangeres vårkonferanse i 2014

Evt. Tema, hvor og når?

Bør vårkonferanse gå på bekostning av lyttevennseminar (høst)?

2. Møteoversikt 2014

Møteoversikt 2014 er noe forsinket

3. Landskonferanse 2014

Buskerud arrangerer landskonferanse 2014.

Foreløpig ingen dato eller program.

4. Regionplan Agder 2020: Fellesmøte med Aust-Agder fylkeseldreråd 2014

Førrige fellesmøte ble arrangert av Aust-Agder fylkeseldreråd 06.05.2013

Vest-Agder fylkeseldreråd inviterer/arrangerer 2014.

Punkt 13: RS 7213 Møteprotokoll 21.10.13 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

MØTEPROTOKOLL

Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

Dato: 21.10.2013 kl. 10:00
Sted: Utvalgssalen, fylkeshuset
Arkivsak: 13/00007

Tilstede: Åse Tønnessen Sæbø, Tor Mathisen, Vidar Kleppe, Gudrun Strengenes og Oddbjørn Aardalen.

Andre: Gro Ausland

Protokollfører: Informasjon- og serviceavd. v/ Marion Erichsen

Kommentarer til innkalling/Saksliste:

Det er lite saker til fylkeseldrerådet.
Til neste møte i fylkeseldrerådet, 2. desember, er det ønskelig å invitere konstituert fylkesrådmann og fylkesordfører.

SAKSKART			Side
Godkjenning av protokoll			
Behandling av utvalgssak			
11/13	12/03470-40	Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 Vest-Agder	4
12/13	13/05589-1	Rapport - forholdet mellom kommunale skatter, avgifter og alderspensjon i 4 kommuner i Aust-Agder	5
Referatsaker			
49/13	13/01220-44	Protokoll fra møtet 02.09.2013	6
50/13	13/01220-43	Protokoll fra møte den 18.09.2013 - Lyngdal eldreråd	6
51/13	13/01220-42	Vennesla eldreråd - referat 04.09.2013	6
52/13	13/01220-	Møteprotokoll 22.08.2013 Farsund eldreråd	6

	41		
Eventuelt			

Kristiansand, 21.10.2013

Åse Tønnessen Sæbø
Leder

Godkjenning av protokoll fra møte 12. september 2013.

Nestleder Tor Mathisen ledet møtet, da leder Åse Tønnessen Sæbø hadde forfall.

Behandling av utvalgssak

11/13 Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 Vest-Agder

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Fylkestinget vedtar det vedlagte forslag til Handlingsprogram for fylkesveg 2014-2017 for fylkesvegnettet i Vest-Agder, slik det er anbefalt av arbeidsgruppen.

Møtebehandling

Fylkeseldrerådet slutter seg til tilsvarende vedtak utarbeidet av råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder i møte 15.10.13:

Fylkeseldrerådet i Vest-Agder stiller seg positivt til Handlingsplan for fylkesveg 2014-2017 i Vest-Agder.

Rådet legger særlig vekt på at post 7 Kollektivtiltak, inkl. BRA er økt.

Det samme gjelder satsing på trafiksikkerhet, brøyting og gang/sykkelveier.

Rådet mener dette er av vesentlig betydning for mobilitet og den store synligheten av bl.a. mennesker med hjelpemidler i fylket vårt.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Fylkeseldrerådet slutter seg til tilsvarende vedtak utarbeidet av råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder i møte 15.10.13:

Fylkeseldrerådet i Vest-Agder stiller seg positivt til Handlingsplan for fylkesveg 2014-2017 i Vest-Agder.

Rådet legger særlig vekt på at post 7 Kollektivtiltak, inkl. BRA er økt.

Det samme gjelder satsing på trafiksikkerhet, brøyting og gang/sykkelveier.

Rådet mener dette er av vesentlig betydning for mobilitet og den store synligheten av bl.a. mennesker med hjelpemidler i fylket vårt.

12/13 Rapport - forholdet mellom kommunale skatter, avgifter og alderspensjon i 4 kommuner i Aust-Agder

Forslag til vedtak/innstilling:

Fylkeseldrerådet tar saken til orientering.

Møtebehandling

1. Fylkeseldrerådet tar saken til orientering.
2. Rapporten sendes de kommunale eldreråd i Vest-Agder til orientering.
3. Rapporten settes på dagsorden til fylkeseldrerådets møter med de kommunale fellesmøter.

Votering

Enstemmig

Vedtak

1. Fylkeseldrerådet tar saken til orientering.
2. Rapporten sendes de kommunale eldreråd i Vest-Agder til orientering.
3. Rapporten settes på dagsorden til fylkeseldrerådets møter med de kommunale fellesmøter.

Referater ble enstemmig tatt til orientering.

<u>Saknr</u>	<u>Arkivsak</u>	<u>Tittel</u>
49/13	13/01220-44	Mandal eldreråd - Protokoll fra møtet 02.09.2013
50/13	13/01220-43	Lyngdal eldreråd - Protokoll fra møte den 18.09.2013
51/13	13/01220-42	Vennesla eldreråd - referat 04.09.2013
52/13	13/01220-41	Møteprotokoll 22.08.2013 Farsund eldreråd

Eventuelt

1. Vårkonferanse/høstkonferanse – Økonomi/ressurser: Fylkeseldrerådet bør ta stilling til om det skal arrangeres vårkonferanse i 2014, evt. Tema, Hvor og når.

Fylkeseldrerådet ønsker å beholde vårkonferansen for de kommunale eldrerådene og lyttevennseminaret om høsten for lyttevenner, slik vi har hatt det de siste årene.

Fylkeseldrerådet i Vest-Agder ønsker å arrangere vårkonferanse i løpet av mars/april 2014, der målgruppene er forskjellige.

- Nærmere bestemt dato gjøres kjent i neste møte i fylkeseldrerådet, den 2. desember
- Det er ønskelig å legge konferansen til Rosfjord strandhotell, Lyngdal.
- Rådet vil ta stilling til om det vil være gratis eller deltakeravgift i neste møte.

Det kom frem forslag til gode foredragsholdere.
Forslag til program legges fram i neste møte.

Det er ikke ressurser eller økonomi til å arrangere egen høstkonferanse i tillegg til vårkonferanse for fylkeseldrerådene.

Fylkeseldrerådet er svært fornøyd med lyttevennseminaret slik vi har hatt det i de siste årene. Rådet håper at samarbeidet om konferansen kan fortsette med den arbeidsfordelingen vi har:

Lyttevennkoordinator for lyttevennprosjektet i samarbeid med UiA utarbeider innhold og program til lyttevennseminaret.

UiA står for bevertning og møtelokale.

Fylkeseldrerådet bidrar med ressurser i forhold til utsendinger, påmeldinger, registrering og innhente musikalsk innslag (Vågsbygd videregående skole, musikklinja).

Fylkeseldrerådet bidrar økonomisk til å dekke for kulturelt innslag og blomster til foredragsholdere/dekorasjon (anslagsvis kr. 5000,- dekkes over fylkeseldrerådets driftsbudsjett).

Dersom det blir for krevende å ha seminaret hvert år, ønsker rådet at koordinator tar det opp med rådet.

2. Møteoversikt 2014:

Møteoversikten for 2014 er noe forsinket.

Sekretæren sender forslag til møtedatoer til medlemmene så snart som mulig etter behandling i fylkesutvalget 23. oktober.

3. Landskonferanse 2014:

Landskonferansen for fylkeseldrerådene arrangeres i tiden 20-22.mai 2014 i Drammen (Buskerud). Medlemmene i rådet bes merke seg dato.

4. Regionplan Agder 2020: Fellesmøte med Aust-Agder fylkeseldreråd 2014.

Vest-Agder fylkeseldreråd arrangerer fellesmøte med Aust-Agder fylkeseldreråd på Quality hotell, Sørlandsparken eller Rica Dyreparken, Sørlandsparken, muligens i september 2014.

Viktig finne en dato som passer for Inger Holen.

Redegjøre for status og veien videre for fylkeseldrerådene i planen.

Fylkeseldrerådet ser på dette under eventuelt til neste møte.

Punkt 14: RS 7313 Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgsenter

Gustav Skretting

Deres ref:	Vår ref: 2011/2940 - 33148/2013	Saksbehandler: Anne Christin Høyem	Arkivkode: 062	Dato: 16.10.2013
------------	---------------------------------------	---------------------------------------	-------------------	---------------------

Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgssenter

Det vises til sak i Eldrerådet, 30.09.13. Angående drift av Maries Kafé:

«Følgende kom opp i forbindelse med behandling av referatsaker i dagens møte i Eldrerådet: Angående RS 61/13: Eldrerådet ber om at administrasjonen ser på muligheten for at andre aktører kan ta over driften av kjøkkenet/Maries Kafé, for slik å sikre et bedre tilbud.»

Administrasjonen ser det som vanskelig å la andre aktører ta over drift av kjøkkenet/Maries Kafé på søndager. Dette begrunnes med følgende:

Hovedkjøkkenets formål: Formålet til Hovedkjøkkenet er å ivareta matlevering til pasienter, beboere og brukere i vår kommune som av helsemessige årsaker har behov for hjelp til matlevering og ernæringsmessig oppfølging.

Maries Kafes formål: Da Søgne omsorgssenter sto ferdig i 2005 var det institusjonens ønske at Maries Kafe kunne gi enheten en liten ekstra inntjening. Maries kafe har aldri vært en egen enhet. Det har aldri vært ansatt eget personell for å produsere mat og servere mat i kafeen. Kjøkken- og renholdsansatte har gjort dette i tillegg til den vanlige kjernedriften. Det har også vært satt inn ekstravakter. Dette kan ikke forsvares i forhold til inntjeningen. Inntjeningen har ikke gitt ønskede resultat. Det har vært ca 45 gjester i snitt på et helt år.

Kjøkkendrift: Kjøkkenet er i drift på søndager også. Det tilberedes da søndagsmiddag for våre 43 pasienter og beboere på Søgne omsorgssenter. I tillegg er det produksjon og forberedelse til kommende uke. Det produseres ca 850 porsjoner middager per uke. I tillegg kommer all produksjon av tørrmat og utsendelser til beboere i omsorgsboliger og hjemmeboende som har tjenesten matombringing.

Lagerkapasitet: Det er ikke ledig lagerkapasiteten på Kjøkkenet. Dette gjelder både tørrmatlager og kjøle/fryselager. Til tider har Kjøkkenet selv problemer med å få plass til matvarene.

Hygiene: Den typen matproduksjon som vi har ved Hovedkjøkkenet ved Søgne omsorgssenter kalles kok- kjøll og hot- fill og sous- vide. Dette innebærer strengere hygienekrav enn et vanlig institusjonskjøkken hvor det benyttes kok- server- prinsippet. Det er tatt kontakt med Mattilsynet som sier at andre aktører ikke kan ha tilgang til lager hvor vi oppbevarer våre råvarer. Likeledes gjelder strenge hygiene- og renholds krav til produksjonsutstyr, areal, arbeidsantrekk og personlig hygiene. Det er ikke mulig for oss å kontrollere om andre aktører har fulgt IK- mat, renholdsprosedyrer og hygieneforskrifter i samsvar med Mattilsynets forskrifter og forordninger. Det er heller ikke mulig å vite om andre aktører forholder seg til Infeksjonskontrollprogrammet, Smittevernheten, SSHF. Vi må vite at vi produserer trygg mat i rene omgivelser og med rent utstyr.

Juridiske forhold: Vi produserer mat etter gjeldende regelverk med strenge krav til internkontroll og lovverk.

Konklusjon:

Hovedkjøkkenet i Søgne kommune produserer trygg mat til våre beboere og brukere. Dette er mennesker med svekket helsetilstand. Vi kan ikke risikere å få forurensning eller smitte inn i våre produksjonslokaler. Det er ikke mulig å la andre aktører drive Maries kafe dersom de skal benytte Hovedkjøkkenets lokaler og fasiliteter. Dette lar seg ikke gjøre i forhold til lager- kokekapasitet, smittevernlovgivning og hygieneforskrifter.

Kilder:

1. *Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).*
2. *FOR 2008-12-22 nr 1623: Forskrift om næringsmiddelhygiene (næringsmiddelhygieneforskriften)*
3. *FOR 1994-12-15 nr 1187: Forskrift om internkontroll for å oppfylle næringsmiddellovgivningen*
4. *FOR 1993-12-21 nr 1384: Forskrift om identifikasjonsmerking av næringsmiddelpartier.*
5. *Veiledningsdokument til gjennomføringen av visse bestemmelser i forordning (EF) nr. 852/2004 om næringsmiddelhygiene*
6. *Veiledningsdokument til gjennomføringen av visse bestemmelser iforordning (EF) nr. 853/2004 om fastsettelse av særlige hygienereglerfor næringsmidler av animalsk opprinnelse*
7. *Veiledningsdokument om gjennomføringen av framgangsmåter basert på HACCP-prinsippene og om forenkling av gjennomføringen av HACCP-prinsippene i visse næringsmiddelforetak*

Med hilsen

Anne Christin Høyem
enhetsleder

Punkt 15: RS 7413 VS til Eldreråds leder og sekretær

Fra: Elisabeth Lie[Elisabeth.Lie@sogne.kommune.no] Dato: 04.10.2013 08:21:20 Til: Bror Skrede Tittel: VS: til Eldreråds leder og sekretær

Mvh
Elisabeth Lie

Fra: Bente Simonsen [mailto:bente@nestorutvikling.no]
Sendt: 3. oktober 2013 16:07
Til: Bente Simonsen
Emne: til Eldreråds leder og sekretær

Til eldrerådets leder og sekretær

Invitasjon til kurs;

Eldrerådets rolle og funksjoner

Tidspunkt: 20. – 23. januar 2014

Kurset Eldrerådets rolle og funksjoner tar for seg seniorpolitiske utfordringer og muligheter, plan- og budsjettarbeid og viktige prinsipper for kommunikasjon. Mange kommuner og fylkeskommuner ser verdien av aktive eldreråd og sender medlemmer på kurs for ny kunnskap, erfaringsutveksling og inspirasjon.

- Har du verv i kommunens eller fylkeskommunens eldreråd?
- Ønsker du større innflytelse på viktige saker i kommunen /fylkeskommunen?
- Bli inspirert til ny giv i eldrerådsarbeidet!
- Vi legger opp til erfaringsutveksling "del og stjel"

BLI HØRT! Og ikke minst høst fruktene av erfaringsutveksling med andre.

Tidligere kursdeltakere anbefaler at de enkelte eldreråd sender 2 representanter hver til dette kurset. Da blir det lettere å omsette ny og nyttig kunnskap når dere kommer "hjem" igjen.

Pris:	Kr 4.680,- Prisen inkluderer kursavgift, kursdokumentasjon, overnatting i enkeltrom og alle måltider
Sted:	Nestor seniorutvikling, Melsomvikveien 79, 3159 Melsomvik. Du finner Nestor i sjarmerende Melsomvik i Vestfold, nær Stokke jernbanestasjon (mellom Tønsberg og Sandefjord). Nær Torp/Sandefjord lufthavn.
Påmelding:	På tlf 33 33 55 00, e-post: post@nestorutvikling.no eller via påmeldingsskjema på www.nestorutvikling.no
Påmeldingsfrist:	Fortløpende
Kursansvarlig:	Bente Simonsen, Nestor seniorutvikling, tlf. 3333 5500

Se vedlagte spesifiserte program

Vi setter stor pris på innspill i forkant på:

- Temaer / vinklinger du er spesielt opptatt av.
- Temaer som du / ditt eldreråd har positiv erfaring med som kan / bør deles med andre.

Send gjerne noen ord i forkant til Bente@nestorutvikling.no eller ring Bente på 3333 5500.

nestor

seniorutvikling melsomvik

Eldrerådskurs

20. – 23. januar 2014

Lær om

eldrerådets roller og funksjoner

Eldrerådets rolle og funksjoner

Kurset Eldrerådets rolle og funksjoner tar for seg seniorpolitiske utfordringer og muligheter, plan- og budsjettarbeid og viktige prinsipper for kommunikasjon. Mange kommuner og fylkeskommuner ser verdien av aktive eldreråd og sender medlemmer på kurs for ny kunnskap, erfaringsutveksling og inspirasjon.

- Har du verv i kommunens eller fylkeskommunens eldreråd?
- Ønsker du større innflytelse på viktige saker i kommunen /fylkeskommunen?
- Bli inspirert til ny giv i eldrerådsarbeidet!
- Vi legger opp til erfaringsutveksling "del og stjel"

BLI HØRT! Og ikke minst høst fruktene av erfaringsutveksling med andre.

Tidligere kursdeltakere anbefaler at de enkelte eldreråd sender 2 representanter hver til dette kurset. Da blir det lettere å omsette ny og nyttig kunnskap når dere kommer "hjem" igjen.

Vi setter stor pris på innspill i forkant på:

- Temaer / vinklinger du er spesielt opptatt av.
 - Temaer som du / ditt eldreråd har positiv erfaring med som kan / bør deles med andre.
- Send gjerne noen ord i forkant til Bente@nestorutvikling.no eller ring Bente på 3333 5500.

Pris: Kr 4.680,-.
Prisen inkluderer kursavgift, kursdokumentasjon, overnatting i enkeltrom og alle måltider

Sted: Nestor, Melsomvikveien 79, 3159 Melsomvik

Forelesere: Sølvi Sæle, sekretariatsleder Statens seniorråd, dr.gradsstipendiat i psykologi Hege Gade, rådmann Ole Sverre Lund, aktivitetør Lone Larsen, fylkesordfører Per Eyvin Johansen.

Påmelding: På tlf 33 33 55 00, e-post: post@nestorutvikling.no eller via påmeldingsskjema på www.nestorutvikling.no

Påmeldingsfrist: Fortløpende

Kursansvarlig: Bente Simonsen

Sist oppdatert: 17.06.2013/BS

Uke 04: mandag 20 – torsdag 23. januar 2014

Program Eldreråds kurs

Sal 2+3

Mandag 20. januar

Fra kl. 11.00	Ankomst og innkvartering Kaffe/te og kake ved ankomst
12.00	Åpning av kurset, presentasjon av deltakerne og avklaring av foreventninger til kurset
13.00	Lunsj
13.45–15.30	Statens seniorråd informerer: Lov om eldreråd i kommuner og fylkeskommuner v/Sølvi Sæle, sekretariatsleder i Statens seniorråd
15.45–17.30	Hva opptar de foreskjellige eldrerådene – gruppearbeid og erfaringsutveksling Ledet av Sølvi Sæle, sekretariatsleder i Statens seniorråd
18.30	Velkommen til Melsomvik; om stedet, skolen og kurstilbudene
19.00	Middag

Tirsdag 21. januar

8.00–9.00	Frokost
09.00–12.45	Hvorfor vil ingen høre? Viktige prinsipper for kommunikasjon v/PhD stipendiat i psykologi Hege Gade
13.00	Lunsj
14.00–14.45	Formiddagens program fortsetter. Innledning til gruppearbeid
15.00–15.45	Gruppearbeid: Vi lager en kommunikasjonsstrategi
16.00–17.00	Plenum: Presentasjon av gruppenes arbeid
19.00	Middag

grupperom

Onsdag 22. januar

8.00–9.00	Frokost
9.00–12.45	Plan- og budsjettarbeid i kommunene
	v/rådmann i Andebu kommune Ole Sverre Lund
13.00	Lunsj
14.00–16.00	Plan og budsjettarbeid fortsetter. Gruppe og plenum
16.15–17.15	Litt bevegelse er sunt! Tid for strekk og tøy! v/aktivitør Lone Larsen
19.00	Festmiddag
20.30–21.15	Underholdning v/trubadur Sosialt samvær m/kaffe og bløtkake

sal 2+3

sal 2+3

Torsdag 23. januar

8.00–9.00	Frokost
9.00–11.45	Oppgaver og muligheter framover v/ fylkesordfører Per-Eyvind Johansen
12.00–12.45	Erfaringsutveksling "del og stjel"
12.45–13.00	Oppsummering og avslutning
13.00	Lunsj og hjemreise

MÅLTIDER:

Frokost kl. 0800, lunsj kl. 1300, middag kl. 1900 i hovedhuset
Frukt eller kake serveres i enkelte pauser

Vi tar forbehold om endringer i programmet. / Vertskap:

Om oss:

Nestor er et kurscenter som henvender seg til voksne mennesker som fortsatt er aktive og nysgjerrige. Med vennlighet, faglighet og god mat ønsker vi å gi deg muligheten til å oppleve, oppdage og fordype deg i interessante temaer i fellesskap med andre.

Hvert år arrangerer vi over 60 kurs for mer enn 2000 deltakere. **Nestor** holder til i moderne kurslokaler med konferanseplass til 165 personer. Vi har teleslynge i undervisningssaler og gratis trådløst internett.

Du finner **Nestor** i sjarmerende Melsomvik i Vestfold, nær Stokke jernbanestasjon og Torp/Sandefjord lufthavn.

Nestor foredler seniorkraft til samfunnet!

Punkt 16: RS 7513 Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral

Aktiviteter og frivillige Søgne Frivilligsentral

Omsorg for eldre

Smilerynker og livsglede: Annenhver tirsdag, kl. 10.30 – 12.30 på SOS. 6 frivillige. (12 timer pr. gang)

Ruslevern: Annenhver onsdag i oddetallsuke, kl. 09.30 – 11.30, på SOS. Samarbeid med demensforeningen og Tinntjønn u. skole. 12 elever og 6 godt voksne damer + 2 frivillige. 20 til sammen. (40 timer pr. gang)

Be the change: Hver tirsdag, kl 16 -18, på Langenes Bo- og Aktivitetssenter, samt bokollektivet. Samarbeid med Agder Folkehøyskole. Bidrar også de tirsdagene Søgne Røde Kors har aktivitet på LBA. 12 frivillige. (24 timer pr. gang)

Bingo: Siste tirsdag i mnd på Sos. kl. 15 - 17. Booker eldrebussen og henter eldre på Lunde og Langenes. Ca 14 frivillige. (20 timer pr. gang)

Besøksvenner: 5 koblinger, (ca 10 timer i uka) + 1 som venter på kobling.

Ledsager: Etter behov. 7 frivillige til disposisjon. Både med og uten bil.

Snø og plen: Etter behov. 9 frivillige til disposisjon.

Integrering

Flyktningguide: 6 koblinger (ca 12 timer i uka) + 2 som venter på kobling.

TRIO: 4 frivillige. (Ca 5 timer i uka).

Internasjonal jentegruppe: 4 frivillige. (Ca 5 timer i uka).

Nettverk

1 – 1 koblinger: 1 frivillige. (Ca 2 timer i uka) + 1 som venter på kobling.

Sommer- og julefest: Samarbeid med ProLar. 3 frivillige. Planlegging og selve festene.

Barn

Leksehjelp: Langenes, Lunde og Nygård barneskole. 5 frivillige. 10 timer i uka.

Reservebesteforeldre: 2 familier er engasjerte. Ca 20 timer i uka.

Annet

Datakurs: 1 frivillig. Ca 3 timer i uka. Gratis og arrangeres hvert semester.

Styret: 6 frivillige.

Leksehjelp for fremmedspråklige og norske: Etter behov.

Kjøring til dagsenter for psykiatri: Etter behov.

Praktisk hjelp på sentralen: Etter behov.

Samarbeid med andre

Søgne Elvefestival: Venneforeningen for Søgne Gamle Prestegård. Flott mulighet for kontakt med lag og foreninger i Søgne.

Ruskedagen: Privatperson, Marit Schaldemose. En strålende mulighet til å engasjere bygda og bli enda bedre kjent.

Oasen barnekor synger på Søgne Omsorgssenter: Hvert år i mai holder barnekoret konsert i pårørendestua. Demensforeningen diskker opp med boller og kaffe etter konserten.

Jobber videre med: Cafe Hjerterom

Fra: Gustav Skretting[Gustav.Skretting@sogne.kommune.no] Dato: 24.10.2013 10:24:19 Til: Postmottak Tittel: VS: Referat møte mellom Søgne Kommune og Søgne Frivilligsentral - fredag 11.oktober 2013

Kan vedleggene legges inn som to dokumenter i ephorte?

Hilsen Gustav.

Fra: Søgne Frivilligsentral [mailto:post@sogne.frivilligsentral.no]

Sendt: 17. oktober 2013 11:12

Til: Åse R Severinsen; christian.eikeland@politikervaf.no; Gustav Skretting; 'Erik Lølandsmo'; ingjolan@online.no; Torhild Vike Ihlen

Kopi: 'Jan Fredrik Knutsen'

Emne: Referat møte mellom Søgne Kommune og Søgne Frivilligsentral - fredag 11.oktober 2013

Hei alle sammen,

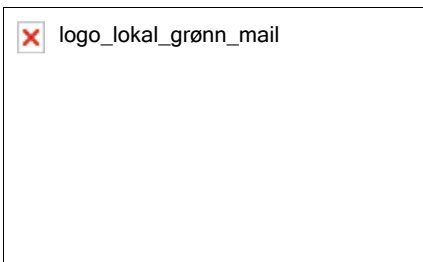
Ønsker nok en gang å takke så mye for et positivt møte.

Det er ingen tvil om at slike møter er viktige for å holde god dialog og oppdatering.

Vedlagt referat og oversikt over de store linjene i Søgne Frivilligsentral.

Jeg ønsker deg en strålende dag!

Med vennlig hilsen

Rachel Caroline Papa

Daglig leder

Søgne Frivilligsentral

Mail: post@sogne.frivilligsentral.no

Mob: 48295812

Web: www.sogne.frivilligsentral.no

Punkt 17: Z Forslag til protokoll etter møtet 4.11.2013

Møteprotokoll

Utvalg: Eldrerådet
Møtested: Kommunestyresalen, Søgne rådhus
Dato: 4.11.2013
Tid: 10:00

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Reprerenterer
Kai Gjertsen	Nestleder	H
Björg Bjørsvik	Medlem	Uavhengig
Torhild Hortemo	Medlem	
Berg Larsen	Medlem	
Arvid Abrahamsen	Leder	

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bror Olav Andreas Skrede	Rådgiver/utvalgssekretær

Underskrift:

Vi bekrefter med våre underskrifter at protokollen er ført i samsvar med det som ble bestemt i møtet.

Arvid Abrahamsen
Leder

Bror Olav Andreas Skrede
Utvalgssekretær

Saksnr	Innhold	U.off.
PS 48/13	Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013	
PS 49/13	Referatsaker november 2013	
RS 66/13	"Stengte Maries Kafe uten varsel" - artikkel på n247.no 7.10.2013	
RS 67/13	"Nå blir det rabatt på dobbeltrom" - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013	
RS 68/13	"Forlater ham aldri" - artikkel i Aftenposten 12.10.2013	
RS 69/13	"Demente blomstrer i møte med barn" - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013	
RS 70/13	"Eldre fotgjengere utsatte i trafikken" - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013	
RS 71/13	Møteinnkalling 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	
RS 72/13	Møteprotokoll 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	
RS 73/13	Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgsenter	
RS 74/13	VS: til Eldreråds leder og sekretær	
RS 75/13	Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral	
PS 50/13	Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014	
PS 51/13	Eventuelt november 2013	

PS 48/13 Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 30.9.2013.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Ingen merknader.

Vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 30.9.2013.

PS 49/13 Referatsaker november 2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Angående RS 73/13: Eldrerådet kan ikke se at søndagsstengingen av Maries Kafé har vært behandlet politisk, og stiller spørsmål om dette er lovlig saksbehandling. I tillegg ber eldrerådet administrasjonen å se på om det er mulig å endre åpningsdager, slik at Maries Kafé kan holde åpent på lørdager, søndager og «kompedager», dager med mye besøk, fremfor ukedager som ikke er økonomisk lønnsomme. Dersom dette ikke er mulig, bes administrasjonen se på muligheten for å la andre/private ta over driften av kjøkkenet/Maries Kafé.

Ellers ingen merknader.

Vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

RS 66/13 "Stengte Maries Kafe uten varsel" - artikkel på n247.no 7.10.2013

RS 67/13 "Nå blir det rabatt på dobbeltrom" - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013

RS 68/13 "Forlater ham aldri" - artikkel i Aftenposten 12.10.2013

RS 69/13 "Demente blomstrer i møte med barn" - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013

RS 70/13 "Eldre fotgjengere utsatte i trafikken" - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013

RS 71/13 Møteinnkalling 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

RS 72/13 Møteprotokoll 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

RS 73/13 Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgssenter

RS 74/13 VS: til Eldreråds leder og sekretær

RS 75/13 Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral

PS 50/13 Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Vårhalvåret 2014 holder administrasjonsutvalget, barne- og ungdomsrådet, eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget, formannskapet og kommunestyret følgende møter:

JANUAR

Mandag 06.01.14	: Eldrerådet (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Tirsdag 07.01.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Onsdag 08.01.14	: Plan- og miljøutvalget
Tirsdag 14.01.14	: Administrasjonsutvalget (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Onsdag 15.01.14	: Tjenesteutvalget (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Onsdag 22.01.14	: Formannskapet
Onsdag 29.01.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 30.01.14	: Kommunestyret

FEBRUAR

Mandag 03.02.14	: Eldrerådet
Tirsdag 04.02.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Tirs-ons.04 - 05.02.14	: Samling for formannskapet
Onsdag 06.02.14	: Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 11.02.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.02.14	: Tjenesteutvalget
Onsdag 19.02.14	: Formannskapet
Mandag 24.03.14	: Eldrerådet
Tirsdag 25.03.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 26.02.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.02.14	: Kommunestyret

MARS

Tirsdag 11.03.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.03.14	: Tjenesteutvalget
Tirsdag 19.03.14	: Formannskapet
Onsdag 26.03.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.03.14	: Kommunestyret
Mandag 31.03.14	: Eldrerådet

APRIL

Tirsdag 01.04.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 02.04.14	: Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 08.04.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 09.04.14	: Tjenesteutvalget
Onsdag 23.04.14	: Formannskapet
Torsdag 24.04.14	: Kommunestyret
Mandag 28.04.14	: Eldrerådet
Tirsdag 29.04.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 30.04.14	: Plan- og miljøutvalget

MAI

Tirsdag 06.05.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 07.05.14	: Tjenesteutvalget
Onsdag 14.05.14	: Formannskapet (<i>fellesmøte med formannskapet i Songdalen kommune</i>)
Onsdag 21.05.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 22.05.14	: Kommunestyret
Mandag 26.05.14	: Eldrerådet
Tirsdag 27.05.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Onsdag 28.05.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

JUNI

Tirsdag 03.06.14 : Administrasjonsutvalget

Onsdag 04.06.14 : Tjenesteutvalget

Onsdag 11.06.14 : Formannskapet

Onsdag 18.06.14 : Plan- og miljøutvalget

Torsdag 19.06.14 : Kommunestyret

Administrasjonsutvalgets møter settes ordinært tirsdager kl 09.00.

Tjenesteutvalgets og plan- og miljøutvalgets møter settes ordinært onsdager kl 09.00.

Formannskapets møter settes ordinært onsdager kl 09.00.

Kommunestyrets møter settes ordinært torsdager kl 17.30.

Eldrerådets møter settes ordinært til mandager kl 10.00. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne møter settes ordinært til tirsdager kl 13.30.

Møter i Søgne barne- og ungdomsråd settet ordinært til onsdager kl 13.00

Til orientering avvikles vinterferie i uke 40, og siste skoledag før sommerferien er torsdag 19. juni.

Møtested vil ordinært være kommunestyresalen.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Ingen merknader.

Rådmannens forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Innstilling:

Vårhalvåret 2014 holder administrasjonsutvalget, barne- og ungdomsrådet, eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget, formannskapet og kommunestyret følgende møter:

JANUAR

Mandag 06.01.14 : Eldrerådet (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Tirsdag 07.01.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Onsdag 08.01.14 : Plan- og miljøutvalget

Tirsdag 14.01.14 : Administrasjonsutvalget (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Onsdag 15.01.14 : Tjenesteutvalget (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Onsdag 22.01.14 : Formannskapet

Onsdag 29.01.14 : Plan- og miljøutvalget

Torsdag 30.01.14 : Kommunestyret

FEBRUAR

Mandag 03.02.14 : Eldrerådet

Tirsdag 04.02.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Tirs-ons.04 - 05.02.14 : Samling for formannskapet

Onsdag 06.02.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

Tirsdag 11.02.14 : Administrasjonsutvalget

Onsdag 12.02.14 : Tjenesteutvalget

Onsdag 19.02.14 : Formannskapet

Mandag 24.02.14 : Eldrerådet

Tirsdag 25.02.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Onsdag 26.02.14 : Plan- og miljøutvalget

Torsdag 27.02.14 : Kommunestyret

MARS

Tirsdag 11.03.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.03.14 : Tjenesteutvalget
Tirsdag 19.03.14 : Formannskapet
Onsdag 26.03.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.03.14 : Kommunestyret
Mandag 31.03.14 : Eldrerådet

APRIL

Tirsdag 01.04.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 02.04.14 : Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 08.04.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 09.04.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 23.04.14 : Formannskapet
Torsdag 24.04.14 : Kommunestyret
Mandag 28.04.14 : Eldrerådet
Tirsdag 29.04.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 30.04.14 : Plan- og miljøutvalget

MAI

Tirsdag 06.05.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 07.05.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 14.05.14 : Formannskapet (*fellesmøte med formannskapet i Songdalen kommune*)
Onsdag 21.05.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 22.05.14 : Kommunestyret
Mandag 26.05.14 : Eldrerådet
Tirsdag 27.05.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 28.05.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

JUNI

Tirsdag 03.06.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 04.06.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 11.06.14 : Formannskapet
Onsdag 18.06.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 19.06.14 : Kommunestyret

Administrasjonsutvalgets møter settes ordinært tirsdager kl. 09.00.

Tjenesteutvalgets og plan- og miljøutvalgets møter settes ordinært onsdager kl. 09.00.

Formannskapets møter settes ordinært onsdager kl. 09.00.

Kommunestyrets møter settes ordinært torsdager kl. 17.30.

Eldrerådets møter settes ordinært til mandager kl. 10.00. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes møter settes ordinært til tirsdager kl. 13.30.

Møter i Søgne barne- og ungdomsråd settet ordinært til onsdager kl. 13.00

Til orientering avvikles vinterferie i uke 40, og siste skoledag før sommerferien er torsdag 19. juni.

Møtested vil ordinært være kommunestyresalen.

PS 51/13 Eventuelt november 2013

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Eldrerådet ber om at administrasjonen oppretter en sak om etablering av brukerutvalg for eldre i Søgne kommune.

Punkt 18: Z Forslag til protokoll etter møtet i eldrerådet 4 11 2013

Møteprotokoll

Utvalg: Eldrerådet
Møtested: Kommunestyresalen, Søgne rådhus
Dato: 4.11.2013
Tid: 10:00

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Reprenterer
Kai Gjertsen	Nestleder	H
Björg Bjørsvik	Medlem	Uavhengig
Torhild Hortemo	Medlem	
Berg Larsen	Medlem	
Arvid Abrahamsen	Leder	

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bror Olav Andreas Skrede	Rådgiver/utvalgssekretær

Underskrift:

Vi bekrefter med våre underskrifter at protokollen er ført i samsvar med det som ble bestemt i møtet.

Arvid Abrahamsen
Leder

Bror Olav Andreas Skrede
Utvalgssekretær

Saksnr	Innhold	U.off.
PS 48/13	Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013	
PS 49/13	Referatsaker november 2013	
RS 66/13	"Stengte Maries Kafe uten varsel" - artikkel på n247.no 7.10.2013	
RS 67/13	"Nå blir det rabatt på dobbeltrom" - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013	
RS 68/13	"Forlater ham aldri" - artikkel i Aftenposten 12.10.2013	
RS 69/13	"Demente blomstrer i møte med barn" - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013	
RS 70/13	"Eldre fotgjengere utsatte i trafikken" - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013	
RS 71/13	Møteinnkalling 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	
RS 72/13	Møteprotokoll 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	
RS 73/13	Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgsenter	
RS 74/13	VS: til Eldreråds leder og sekretær	
RS 75/13	Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral	
PS 50/13	Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014	
PS 51/13	Eventuelt november 2013	

PS 48/13 Godkjenning av protokoll etter møtet i Eldrerådet 30.9.2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 30.9.2013.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Ingen merknader.

Vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen etter møtet 30.9.2013.

PS 49/13 Referatsaker november 2013

Rådmannens forslag til vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Angående RS 73/13: Eldrerådet kan ikke se at søndagsstengingen av Maries Kafé har vært behandlet politisk, og stiller spørsmål om dette er lovlig saksbehandling. I tillegg ber eldrerådet administrasjonen å se på om det er mulig å endre åpningsdager, slik at Maries Kafé kan holde åpent på lørdager, søndager og «kompedager», dager med mye besøk, fremfor ukedager som ikke er økonomisk lønnsomme. Dersom dette ikke er mulig, bes administrasjonen se på muligheten for å la andre/private ta over driften av kjøkkenet/Maries Kafé.

Ellers ingen merknader.

Vedtak:

Eldrerådet tar referatsakene til orientering.

RS 66/13 "Stengte Maries Kafe uten varsel" - artikkel på n247.no 7.10.2013

RS 67/13 "Nå blir det rabatt på dobbeltrom" - Artikkel fra Aftenposten 11.10.2013

RS 68/13 "Forlater ham aldri" - artikkel i Aftenposten 12.10.2013

RS 69/13 "Demente blomstrer i møte med barn" - Artikkel fra Vårt Land 19.10.2013

RS 70/13 "Eldre fotgjengere utsatte i trafikken" - Artikkel fra Fædrelandsvennen 23.10.2013

RS 71/13 Møteinnkalling 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

RS 72/13 Møteprotokoll 21.10.13: Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

RS 73/13 Drift av Maries Kafe, Søgne omsorgssenter

RS 74/13 VS: til Eldreråds leder og sekretær

RS 75/13 Aktiviteter og frivillige - Søgne Frivilligsentral

PS 50/13 Forslag til politisk møteplan vårhalvåret 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Vårhalvåret 2014 holder administrasjonsutvalget, barne- og ungdomsrådet, eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget, formannskapet og kommunestyret følgende møter:

JANUAR

Mandag 06.01.14	: Eldrerådet (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Tirsdag 07.01.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Onsdag 08.01.14	: Plan- og miljøutvalget
Tirsdag 14.01.14	: Administrasjonsutvalget (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Onsdag 15.01.14	: Tjenesteutvalget (<i>Møtet avlyses hvis få saker</i>)
Onsdag 22.01.14	: Formannskapet
Onsdag 29.01.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 30.01.14	: Kommunestyret

FEBRUAR

Mandag 03.02.14	: Eldrerådet
Tirsdag 04.02.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Tirs-ons.04 - 05.02.14	: Samling for formannskapet
Onsdag 06.02.14	: Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 11.02.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.02.14	: Tjenesteutvalget
Onsdag 19.02.14	: Formannskapet
Mandag 24.03.14	: Eldrerådet
Tirsdag 25.03.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 26.02.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.02.14	: Kommunestyret

MARS

Tirsdag 11.03.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.03.14	: Tjenesteutvalget
Tirsdag 19.03.14	: Formannskapet
Onsdag 26.03.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.03.14	: Kommunestyret
Mandag 31.03.14	: Eldrerådet

APRIL

Tirsdag 01.04.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 02.04.14	: Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 08.04.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 09.04.14	: Tjenesteutvalget
Onsdag 23.04.14	: Formannskapet
Torsdag 24.04.14	: Kommunestyret
Mandag 28.04.14	: Eldrerådet
Tirsdag 29.04.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 30.04.14	: Plan- og miljøutvalget

MAI

Tirsdag 06.05.14	: Administrasjonsutvalget
Onsdag 07.05.14	: Tjenesteutvalget
Onsdag 14.05.14	: Formannskapet (<i>fellesmøte med formannskapet i Songdalen kommune</i>)
Onsdag 21.05.14	: Plan- og miljøutvalget
Torsdag 22.05.14	: Kommunestyret
Mandag 26.05.14	: Eldrerådet
Tirsdag 27.05.14	: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Onsdag 28.05.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

JUNI

Tirsdag 03.06.14 : Administrasjonsutvalget

Onsdag 04.06.14 : Tjenesteutvalget

Onsdag 11.06.14 : Formannskapet

Onsdag 18.06.14 : Plan- og miljøutvalget

Torsdag 19.06.14 : Kommunestyret

Administrasjonsutvalgets møter settes ordinært tirsdager kl 09.00.

Tjenesteutvalgets og plan- og miljøutvalgets møter settes ordinært onsdager kl 09.00.

Formannskapets møter settes ordinært onsdager kl 09.00.

Kommunestyrets møter settes ordinært torsdager kl 17.30.

Eldrerådets møter settes ordinært til mandager kl 10.00. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne møter settes ordinært til tirsdager kl 13.30.

Møter i Søgne barne- og ungdomsråd settet ordinært til onsdager kl 13.00

Til orientering avvikles vinterferie i uke 40, og siste skoledag før sommerferien er torsdag 19. juni.

Møtested vil ordinært være kommunestyresalen.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Behandling:

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak.

Ingen merknader.

Rådmannens forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Innstilling:

Vårhalvåret 2014 holder administrasjonsutvalget, barne- og ungdomsrådet, eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget, formannskapet og kommunestyret følgende møter:

JANUAR

Mandag 06.01.14 : Eldrerådet (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Tirsdag 07.01.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Onsdag 08.01.14 : Plan- og miljøutvalget

Tirsdag 14.01.14 : Administrasjonsutvalget (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Onsdag 15.01.14 : Tjenesteutvalget (*Møtet avlyses hvis få saker*)

Onsdag 22.01.14 : Formannskapet

Onsdag 29.01.14 : Plan- og miljøutvalget

Torsdag 30.01.14 : Kommunestyret

FEBRUAR

Mandag 03.02.14 : Eldrerådet

Tirsdag 04.02.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Tirs-ons.04 - 05.02.14 : Samling for formannskapet

Onsdag 06.02.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

Tirsdag 11.02.14 : Administrasjonsutvalget

Onsdag 12.02.14 : Tjenesteutvalget

Onsdag 19.02.14 : Formannskapet

Mandag 24.02.14 : Eldrerådet

Tirsdag 25.02.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Onsdag 26.02.14 : Plan- og miljøutvalget

Torsdag 27.02.14 : Kommunestyret

MARS

Tirsdag 11.03.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 12.03.14 : Tjenesteutvalget
Tirsdag 19.03.14 : Formannskapet
Onsdag 26.03.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 27.03.14 : Kommunestyret
Mandag 31.03.14 : Eldrerådet

APRIL

Tirsdag 01.04.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 02.04.14 : Søgne barne- og ungdomsråd
Tirsdag 08.04.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 09.04.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 23.04.14 : Formannskapet
Torsdag 24.04.14 : Kommunestyret
Mandag 28.04.14 : Eldrerådet
Tirsdag 29.04.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 30.04.14 : Plan- og miljøutvalget

MAI

Tirsdag 06.05.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 07.05.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 14.05.14 : Formannskapet (*fellesmøte med formannskapet i Songdalen kommune*)
Onsdag 21.05.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 22.05.14 : Kommunestyret
Mandag 26.05.14 : Eldrerådet
Tirsdag 27.05.14 : Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Onsdag 28.05.14 : Søgne barne- og ungdomsråd

JUNI

Tirsdag 03.06.14 : Administrasjonsutvalget
Onsdag 04.06.14 : Tjenesteutvalget
Onsdag 11.06.14 : Formannskapet
Onsdag 18.06.14 : Plan- og miljøutvalget
Torsdag 19.06.14 : Kommunestyret

Administrasjonsutvalgets møter settes ordinært tirsdager kl. 09.00.

Tjenesteutvalgets og plan- og miljøutvalgets møter settes ordinært onsdager kl. 09.00.

Formannskapets møter settes ordinært onsdager kl. 09.00.

Kommunestyrets møter settes ordinært torsdager kl. 17.30.

Eldrerådets møter settes ordinært til mandager kl. 10.00. Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes møter settes ordinært til tirsdager kl. 13.30.

Møter i Søgne barne- og ungdomsråd settet ordinært til onsdager kl. 13.00

Til orientering avvikles vinterferie i uke 40, og siste skoledag før sommerferien er torsdag 19. juni.

Møtested vil ordinært være kommunestyresalen.

PS 51/13 Eventuelt november 2013

Saksprotokoll i Eldrerådet - 4.11.2013

Eldrerådet ber om at administrasjonen oppretter en sak om etablering av brukerutvalg for eldre i Søgne kommune.